

ProCredit Bank

Част от
ПроКредит Груп

*Консолидиран Годишен
Финансов Отчет*

2017

ПРОКРЕДИТ БАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2017 г.

Съдържание

Доклад на независимия одитор

Консолидиран отчет за приходи и разходи	1
Консолидиран отчет за всеобхватния доход.....	2
Консолидиран отчет за финансовото състояние	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал.....	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	5
Приложения към индивидуалния финансов отчет.....	6-59
Годишен консолидиран доклад за дейността	60-72
Декларация за корпоративно управление.....	73-80

Доклад на независимия одитор

До акционера на „Прокредит Банк (България)“ ЕАД

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Прокредит Банк (България)“ ЕАД и неговите дъщерни дружества (наричани заедно „Групата“), съдържащ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2017 г. и консолидиран отчет за приходи и разходи, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2017 г. и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Групата в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България. Ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС.

PricewaterhouseCoopers Audit OOD, 9-11 Maria Louisa Blvd., 1000 Sofia, Bulgaria
T: +359 2 9355200, F: +359 2 9355266, www.pwc.com/bg
Registered with the Sofia City Court under company file number 13424/1997.

Baker Tilly Klitov & Partners OOD, 5 Stara Planina, 1000 Sofia, Bulgaria
T: +359 2 9580980, F: +359 2 8592139, www.bakertilly.bg
Registered with Sofia City Court under Company ID – 131 349 346.

Нашият одиторски подход

Общ преглед

Като част от планирането на нашия одит ние определихме ниво на същественост и оценихме рисковете от съществени неточности в консолидирания финансов отчет. По-конкретно, ние взехме предвид къде ръководството е направило субективни преценки; например, по отношение на значителни счетоводни оценки, включващи правене на предположения и разглеждане на бъдещи събития, които по своята същност са несигурни. Както при всички наши одити, разгледахме и риска от пренебрегване от страна на ръководството на вътрешния контрол, включително, наред с други въпроси, дали има доказателства за пристрастие, което представлява риск от съществена неточност, дължаща се на измама.

Ние определихме обхвата на нашия одит, за да можем да извършим достатъчно работа, което да ни позволи да изразим мнение върху консолидирания финансов отчет като цяло, вземайки предвид структурата на Групата, счетоводните процеси и контроли и отрасъла, в който Групата оперира.

Ниво на същественост

Обхватът на нашия одит беше повлиян от това, че приложихме ниво на същественост. Одитът е планиран така, че да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет не съдържа съществени неправилни отчитания. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка. Те се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, взети въз основа на консолидирания финансов отчет.

Въз основа на нашата професионална преценка, ние определихме определени количествени прагове за ниво на същественост, включително ниво на същественост за консолидирания финансов отчет като цяло, както е посочено в таблицата по-долу. Тези нива на същественост, заедно с качествени съображения, ни помогнаха да определим обхвата на нашия одит и естеството, времето и обхвата на нашите одиторски процедури и да оценим ефекта от неправилните отчитания, ако има такива, както самостоятелно, така и съвкупно за консолидирания финансов отчет като цяло.

Ниво на същественост за консолидирания финансов отчет като цяло 2,347 хил. лв.

Как го определихме Приблизително 7% от печалбата преди данъци

Обосновка относно приложения показател за определяне на нивото на същественост Ние приложихме печалбата преди данъци като показател за определяне на нивото на същественост защото, от наша гледна точка, това е показателят, посредством който ползвателите на консолидирания финансов отчет обикновено оценяват представянето на Групата, както и защото той е общоприет показател за определяне на нивото на същественост.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разглеждани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Провизии за обезценка по предоставени кредити и аванси на клиенти

Вижте Приложение 18 „Кредити и вземания от клиенти“

Ние фокусирахме работата си в тази област, тъй като ръководството прави субективни преценки по отношение както на времеви диапазон на признаване на обезценките така и по отношение на оценката на сумите които следва да бъдат признати.

Идентифицирането на обезценките и определянето на възстановимите стойности на предоставените кредити са част от преценките на Групата, които освен всичко друго включват оценка за наличието на обективни доказателства за обезценки, вероятността за настъпване на загуби, финансовото състояние на кредитополучателите, очакваните бъдещи парични потоци и стойността на обезпеченията. Използването на различни допускания би могло да доведе до различни стойности на разхода за обезценка на предоставените кредити и аванси на клиенти.

Тъй като тази позиция представлява значима част от общо активите на Групата и предвид свързаната с нея несигурност по отношение на преценките, ние считаме това за ключов одиторски въпрос.

Нашият одиторски подход включва оценка на цялостното управление на процесите по кредитиране и провизиране в Групата.

Ние оценихме методологията за съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: класификация и оценка“

Ние оценихме и извършихме тестове на дизайна и оперативната ефективност на контролите по отношение на процесите по кредитиране и провизиране и констатирахме, че може да разчитаме на тях за целите на одита.

За индивидуално обезценените заеми ние извършихме, на извадкова база, детайлен преглед на кредитни досиета. Ние оценихме критично допусканията във връзка с идентифицирането на обезценките и оценяването на очакваните парични потоци (възстановими стойности), определени на базата на оценките на обезпеченията или други източници за погасяване.

По отношение на обезценките, калкулирани на колективна база, ние направихме тестове на използваните модели и правилността на ключовите входни данни като вероятности за неизпълнение (PD) и загуби при настъпване на неизпълнение (LGD), и където разполагахме с информация, съпоставихме данните и допусканията с историческите резултати.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклада за дейността и декларацията за корпоративно управление, изготвени от ръководството в съответствие с Глава Седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния доклад за дейността и декларацията за корпоративно управление ние също така изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидирания доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, е представена изискваната, съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет, ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на дружествата или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажмента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 г. на Групата от общото събрание на акционерите, проведено на 11 декември 2017 г., за период от една година.
- „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 г. на Групата от общото събрание на акционерите, проведено на 11 декември 2017 г., за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 г. на Групата представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 г. на Групата представлява първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.
- За периода от 1 декември 2017 г. до 31 декември 2017 г. освен одита, „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е предоставило на Групата обучения на стойност двеста деветдесет и три лева и междинен преглед на стойност 17 хил. лв.

За „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

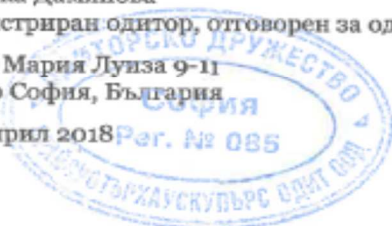

Джок Нюнан

За „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД

Красимира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Милка Дамянова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Бул. Мария Луиза 9-11
1000 София, България
17 април 2018

ул. Стара Планина 5, ет.5
1000 София, България

17 април 2018

Консолидиран отчет за приходи и разходи

(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	Годината приключила на 31 декември	
		2017	2016
Приходи от лихви	6	62,527	69,987
Разходи за лихви	6	(3,231)	(3,903)
Нетен доход от лихви		59,296	66,084
Разходи за обезценка	7, 19	(665)	(3,346)
Нетен доход от лихви след разходи за обезценка		58,631	62,738
Приходи от такси и комисиони	8	22,008	19,099
Разходи за такси и комисиони	8	(1,978)	(1,568)
Нетен доход от такси и комисиони		20,030	17,531
Нетен доход от валутни операции	9	7,328	6,227
Нетен доход от финансови активи на разположение за продажба	10	(72)	7,292
Други (разходи)/приходи от дейността, нетно	11	(481)	(2,263)
Приходи от дейността		85,436	91,525
Разходи за персонала	12	(17,255)	(18,020)
Административни разходи	13	(32,178)	(31,126)
Разходи за дейността		(49,433)	(49,146)
Печалба преди данъчно облагане		36,003	42,379
Разходи за данъци	14	(3,838)	(4,547)
Печалба за периода		32,165	37,832

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 59, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Румяна Тодорова
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
30 март 2018 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверил съгласно одиторския доклад

За ПрайсуютърхаусКупърс Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Джок Нюнан

Прокурис

Милка Дамянова

Регистриран одитор, отговорен за одита

Дата: 17 април 2018 г.

София, България

Красимира Радева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител

Дата: 17 април 2018 г.

София, България

Приложенията на страници от 6 до 59 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за всеобхватния доход

(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	Годината приключила на 31 декември	
		2017	2016
Печалба за периода		32,165	37,832
Позиции, които няма да бъдат признати в отчета за приходи и разходи			
Преоценки на доходи след напускане, нетно от данъци		-	(112)
Позиции, които могат да бъдат признати в отчета за приходи и разходи			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		934	(5,866)
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци		934	(5,978)
Общо всеобхватен доход за периода		33,099	31,854

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 59, е одобрен от
Управителния съвет и подписан от негово име от:

Румяна Тодорова
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
30 март 2018 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверил съгласно одиторския доклад

За ПрайсютърхаусКупърс Одит ООД

Джон Нюнан
Прокурис

Милка Дамянова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 17 април 2018 г.
София, България

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Красимира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Дата: 17 април 2018 г.
София, България

Приложенията на страници от 6 до 59 представляват неразделна част от този годишен
консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за финансовото състояние
(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	Към 31 декември	
		2017	2016
АКТИВИ			
Парични средства и наличности по сметки в БНБ	15	192,077	211,268
Вземания от банки	16	288,320	331,511
Финансови активи на разположение за продажба	17	32,592	42,835
Кредити и вземания от клиенти	18	1,444,808	1,251,556
Обезценка на кредити и вземания от клиенти	19	(40,973)	(42,165)
Дълготрайни материални активи	20	41,295	46,772
Нематериални активи	20	3,780	3,256
Отсрочени данъчни активи	21	558	303
Други активи	22	12,944	16,879
Общо активи		1,975,401	1,862,215
ПАСИВИ			
Привлечени средства от банки	23	83,858	61,943
Привлечени средства от клиенти	24	1,466,145	1,245,779
Привлечени средства от финансови институции	25	200,815	313,212
Други пасиви	26	6,972	5,512
Провизии	27	569	725
Текущи данъчни пасиви		373	459
Общо пасиви		1,758,732	1,627,630
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Акционерен капитал и премиен резерв	28	167,706	167,706
Законови резерви	28	6,461	3,953
Други резерви	28	6,514	6,514
Неразпределена печалба		35,035	56,393
Преоценъчен резерв		953	19
Общо собствен капитал		216,669	234,585
Общо собствен капитал и пасиви		1,975,401	1,862,215

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 59, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Румяна Тодорова
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
30 март 2018 г.

Заверил съгласно одиторския доклад

За ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД

Джон Нюман
Прокурис

Милха Дамянова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 17 април 2018 г.
София, България

Приложенията, на страници от 6 до 59 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Красимира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Дата: 17 април 2018 г.
София, България

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал
(всички суми са в хиляди лева)

	Акцио- нерен капитал	Премиен резерв	Законови резерви	Други резерви	Неразпре- делена печалба	Преоце- нъчен резерв	Общо
Салдо към 1 януари 2016 г.	135,634	3,496	3,953	6,626	47,107	5,885	202,701
Печалба за периода							
Всеобхватен доход за периода							
Преоценка на финансови активи на разположение за продажба	-	-	-	-	-	(5,866)	(5,866)
Преоценки на доходи след напускане, нетно от данъци	-	-	-	(112)	112	-	-
Друго увеличение (намаление) на капитала	-	-	-	-	(82)	-	(82)
Печалба за периода	-	-	-	-	37,832	-	37,832
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	(112)	37,862	(5,866)	31,884
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал							
Вноски от, и разпределения към акционери							
Увеличение на акционерния капитал	28,576	-	-	-	-	-	28,576
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	(28,576)	-	(28,576)
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	28,576	-	-	-	(28,576)	-	-
Салдо към 31 декември 2016 г.	164,210	3,496	3,953	6,514	56,393	19	234,585
Всеобхватен доход за периода							
Преоценка на финансови активи на разположение за продажба	-	-	-	-	-	934	934
Друго увеличение (намаление) на капитала	-	-	2,508	-	(2,508)	-	-
Печалба за периода	-	-	-	-	32,165	-	32,165
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	2,508	-	29,657	934	33,099
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал							
Вноски от, и разпределения към акционери							
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	(51,015)	-	(51,015)
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	-	(51,015)	-	(51,015)
Салдо към 31 декември 2017 г.	164,210	3,496	6,461	6,514	35,035	953	216,669

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 59, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Румяна Тодорова
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
30 март 2018 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверил съгласно одиторския доклад

За ПрайсютърхаусКупърс Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Джок Нюнан
Прокурис

Красимира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Милка Дамянска
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 17 април 2018 г.
София, България

Дата: 17 април 2018 г.
София, България

Приложенията на страници от 6 до 59 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за паричните потоци
(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	Към 31 декември	
		2017	2016
Печалба за периода		32,165	37,832
Непарични позиции включени в печалбата за периода и преход към парични потоци от основна дейност			
Разходи за обезценка на кредити	7, 19	665	3,346
Нетна печалба/(загуба) от финансови активи на разположение за продажба	10	72	(7,292)
Амортизация	13	5,143	5,514
Нереализирани (печалби) от валутна преоценка	9	(425)	(171)
Нетен доход от лихви и дивиденди	6	(59,296)	(66,085)
Разходи за данъци	14	3,838	4,547
Промяна в активите и пасивите от основна дейност след непарични позиции			
Минимални задължителни резерви в БНБ		(21,271)	(18,210)
Вземания от банки		46,940	(37,161)
Кредити и аванси на клиенти		(196,552)	(84,994)
Други активи		4,029	5,179
Краткосрочни привлечени средства от банки и фин. институции		(181,880)	189,953
Привлечени средства от клиенти		220,549	131,639
Други пасиви		2,166	2,065
Получени лихви		64,209	76,143
Платени лихви		(2,882)	(6,694)
Платени данъци		(4,274)	(4,616)
Нетен паричен поток от основна дейност		(86,804)	230,995
Покупки/ продажби на:			
Дълготрайни материални и нематериални активи		(190)	(5,088)
Покупки на финансови активи		-	(37,974)
Падежирали финансови активи		10,181	23,426
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		9,991	(19,636)
Парични потоци от финансова дейност			
Изплатени дивиденди		(51,015)	(28,576)
Увеличение на акционерния капитал		-	28,576
Дългосрочни привлечени средства от банки и фин. институции		91,194	(25,807)
Нетен паричен поток от финансова дейност		40,179	(25,807)
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и еквиваленти		(36,634)	185,552
Парични средства и еквиваленти в началото на периода		384,756	199,204
Парични средства и еквиваленти в края на периода	15	348,122	384,756

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 59, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Румяна Тодорова
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
30 март 2018 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверил съгласно одиторския доклад
За ПрайссуотърхаусКупърс Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Джон Нюман
Прокурор
Милка Дамянова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 17 април 2018 г.
София, България

Красимира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Дата: 17 април 2018 г.
София, България

Приложенията на страници от 6 до 59 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

1 Отчетно дружество

ПроКредит Банк (България) ЕАД („ПроКредит Банк“ или „Банката“) е основана на 6 юни 2001 г. в резултат на учредителното събрание, проведено от международно ориентирани инвеститори, много от които днес са акционери в ПроКредит Холдинг АГ & Ко. КГАА („ПроКредит Холдинг“). От началото на 2013 г. едноличен собственик на капитала на Банката е ПроКредит Холдинг.

Банката е част от международна група от финансови институции, която се притежава от ПроКредит Холдинг. ПроКредит Холдинг е компанията-майка и упражнява контрол върху дейността на групата от ПроКредит банки („Групата на ПроКредит“). Банката има едно дъщерно дружество, което е изцяло притежавано от нея – ПроКредит Пропъртийз ЕАД (общо определени като „Групата“).

Банката се управлява чрез Надзорен съвет, състоящ се от петима членове и Управителен съвет, състоящ се от трима членове към 31 декември 2017 г., избирани за период от три години.

ПроКредит Банк е ориентирана към развитие банка, която предлага пълен набор от услуги, като цели да бъде основна банка на обслужване за бизнес клиенти и физически лица. Бизнес клиентите, на които Банката предлага услуги, са дружества, земеделски производители и самонаети лица. Те се категоризират като малки и средни предприятия в зависимост от своя бизнес потенциал. Клиентите физически лица са редовни получатели на доход (от заплата, пенсия или др.), учащи и собственици на бизнес. Банката се стреми да придобива подробни познания за своите клиенти и да прилага индивидуален подход и стратегия за обслужване на всеки отделен клиент, които се базират на профила на клиента. Стратегически фокус на Банката са производствените дружества, земеделските производители, както и финансирането на проекти, свързани с енергийна ефективност и опазване на околната среда.

2 База за изготвяне

а Съответствие с Международните стандарти за финансови отчети

Консолидираният финансов отчет на Банката е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети („МСФО“), публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти и приети от Европейския съюз („ЕС“). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС). Финансовият отчет е изготвен на индивидуална база, в съответствие със Закона за счетоводството. Консолидираният финансов отчет е неделима част от консолидирания финансов отчет на Групата, който е одобрен от ръководството на 30 март 2018 г.

Консолидираният финансов отчет съдържа консолидиран отчет за приходи и разходи, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за финансовото състояние, консолидиран отчет за промените в собствения капитал, консолидиран отчет за паричните потоци и приложения към индивидуалния финансов отчет. Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с изискванията на МСФО 7 за естеството и степента на рисковете, възникващи от финансовите инструменти и тяхното управление е представен в риск частта на отчета на ръководството.

Основните счетоводни политики са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е посочено друго. Финансовият отчет е представен в български лева, освен ако изрично не е посочено друго. Фискалната година на Групата е календарната година. Отчитането и оценките се правят при предположението за действащо предприятие.

2 База за изготвяне (продължение)

б Консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на ПроКредит Банк (България) АД и дъщерното ѝ дружество към 31 декември 2017 г. Дъщерни дружества са тези дружества, които се контролират от Групата т.е., в които Групата определя финансовата и оперативна политика. Всички дъщерни дружества са изцяло консолидирани. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която контролът се прехвърля на Групата. В края на 2017 г. групата има едно изцяло притежавано дъщерно дружество – ПроКредит Пропъртийз ЕАД. Вътрешнофирмените операции, салда и нереализирани печалби и загуби от операции между Банката и дъщерните дружества са елиминирани. При необходимост счетоводната политика на дъщерното дружество се променя с цел да се постигне съответствие с политиката, приета от Групата. За придобивания на дъщерни дружества се прилага методът на придобиването.

в База на оценка

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа стойност, освен ако МСФО не изискват представяне по справедлива стойност. Финансови инструменти, които текущо се оценяват по справедлива стойност за счетоводни цели, включват тези, класифицирани като на разположение за продажба. В счетоводните политики, представени по-долу, са включени детайли относно прилаганите методи за оценка.

г Прилагане на приблизителни оценки и преценки

Финансовите отчети и финансовият резултат на групата се влияят от предположения, оценки и преценки на ръководството, които при необходимост трябва да бъдат направени в хода на индивидуалните финансови отчети.

Всички оценки и предположения, които се изискват от МСФО, са най-добри оценки в съответствие с приложимия стандарт. Оценките и преценките се определят систематично и се базират на историческия опит и други фактори, които включват и очакванията за бъдещи събития, които се приемат за вероятни при определени обстоятелства.

Преценките на ръководството за определени позиции са особено критични за финансовия резултат и състояние, поради съществения си размер. Това се отнася за следните позиции:

Загуби от обезценка на кредити и други вземания

Групата оценява своя кредитен портфейл поне веднъж месечно, за да определи наличието на обезценка. При определяне на това дали загубата от обезценка трябва да се отрази в отчета за приходи и разходи, Групата прави преценка дали са налице обективни доказателства, че съществува оценимо намаление на бъдещите парични потоци, които произтичат от портфейл от кредити, преди намалението да бъде идентифицирано с конкретен кредит от този портфейл. Подобни обективни доказателства включват данни, че платежоспособността на кредитополучателите от определена група се е влошила или, че е налице връзка между условията в националната или местната икономика с неизпълнението на задължения в група от кредитополучатели. Ръководството, при планиране на бъдещите парични потоци, използва оценки, които са основани на историческите загуби, които са свързани с активи, чиито характеристики за кредитен риск са сходни с тези, които са включени в портфейла.

2 База за изготвяне (продължение)

г Прилагане на приблизителни оценки и преценки (продължение)

Загуби от обезценка на кредити и други вземания(продължение)

Методологията и предположенията, които се използват за оценка, както на размера, така и на периода на бъдещите парични потоци, подлежат на регулярен преглед, за да се редуцира всяка разлика между оценката на загубата и реално претърпяната загуба.

Оценяване на отсрочени данъчни активи

Групата признава отсрочени данъчни активи само до степента, до която е вероятно, че ще бъде налична данъчно облагаема печалба, за сметка на която да се използват ефектите за намаляване на данъка (прил. 14 за данъчната политика на Групата). Прогнозата за печалбата е базирана на последния бизнес план за 2017 г., одобрен от Надзорния съвет на Групата и следователно отразява виждането на ръководството за бъдещите бизнес перспективи. Периода за данъчно планиране на Групата е пет години (прил. 14 и 21 за детайли, относно признатите суми).

д Нови и изменени стандарти, приети от Групата

По-долу са представени значимите счетоводни политики, приложени при изготвянето на финансовия отчет, доколкото те не са оповестени в другите приложения по-горе. Политиките са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

(i) Съответствие с МСФО

Финансовият отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) и разяснения, издадени от Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), приложими за дружества, които се отчитат по МСФО, приети в Европейския съюз (ЕС).

(ii) Принцип на историческата цена

Настоящият финансов отчет е изготвен при спазване принципа на историческата цена, с изключение на следните случаи:

- финансови активи на разположение за продажба, финансови активи и пасиви (включително деривативни инструменти), определени класове имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти – отчитани по справедлива стойност;
- активи на разположение за продажба – отчитани по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба и
- пенсионни планове с дефинирани доходи – отчитани по справедлива стойност.

(iii) Нови и изменени стандарти, приети от Групата, в сила от 1 януари 2017 г.

- *Изменения в МСС 7 – “Инициатива за оповестяване”* имат незначителен ефект върху финансовите отчети на Банката. Измененията се прилагат от 1 януари 2017 г.
- *Изменения в МСС 12 – “Признаване на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби”* имат незначителен ефект върху финансовите отчети на Банката. Измененията се прилагат от 1 януари 2017 г.

(iv) Нови стандарти и тълкувания, които все още не са приети

Следните стандарти, изменения и разяснения, издадени от СМСС имат ефект върху финансовите отчети на Банката. Те не са приложени при изготвяне на тези финансови отчети:

2 База за изготвяне (продължение)

д Нови и изменени стандарти, приети от Групата (продължение)

(iv) Нови стандарти и тълкувания, които все още не са приети (продължение)

- МСФО 9 Финансови инструменти ще окаже влияние върху класификацията и оценката на финансови инструменти, както и върху признаването на обезценка. За да може да се определи класификацията, първоначално бе направен тест на бизнес модела. Това потвърди, че Групата има бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани или да бъдат държани и да бъдат продавани като част от ликвиден резерв. Като втора стъпка бе извършен тест на характеристиките на паричните потоци в рамките на класификацията на финансовите инструменти. Този тест потвърди, че основните договорни условия имат за резултат получаването на определени дати на парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Като цяло анализът демонстрира, че прилагането на МСФО 9 по отношение на оценъчните категории няма да доведе до съществени промени. Финансови инструменти, които се класифицират като кредити и вземания се оценяват по амортизирана стойност; инструментите, класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата се оценяват по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в печалбата или загубата; инструменти, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба се оценяват по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в собствения капитал. Съгласно МСФО 9 се променят и изискванията за обезценка. При признаване на обезценка в бъдеще под внимание ще се взема размера на очакваните кредитни загуби. Загубите от обезценка се определят в момента на признаване на финансовия актив, като се базират на потенциалните очаквани кредитни загуби към този момент. В съответствие с модела за очакваните кредитни загуби по МСФО 9, загубите от обезценка за обслужвани кредитни експозиции се признават на база на очакваните кредитни загуби, които могат да възникнат от неизпълнение в рамките на следващите 12 месеца (фаза 1). При активи, които все още са обслужвани, но при които е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване (фаза 2) и при активи, които са обезценени (фаза 3). МСФО 9 изисква признаване на загуба от обезценка за очакваните кредитни загуби за целия остатъчен срок на актива. Първоначалното прилагане на МСФО 9 има за резултат увеличаване на провизиите за обезценка, което поражда намаление на адекватността на базисния капитал от първи ред с 0.06%. Поради несъществеността на ефекта, Групата няма да прилага преходните мерки, насочени към облекчаване на въздействието върху собствения капитал при въвеждане на МСФО 9, които са предвидени в Регламент (ЕС) 2017/2395.

Тъй като Групата не прилага счетоводство на хеджирането, изискванията за счетоводство на хеджирането няма да окажат влияние върху финансовите отчети. МСФО 9 е приложим за отчетни периоди, които започват на или след 1 януари 2018 г.

- През октомври 2017 СМСС публикува изменения към МСФО 9 "Опция за предплащане с отрицателно възнаграждение", за да отговори на опасенията относно това как да се класифицират някои финансови инструменти с опция за предплащане в съответствие с МСФО 9. Измененията трябва да се прилагат с обратна сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.

2 База за изготвяне (продължение)

д Нови и изменени стандарти, приети от Групата (продължение)

(iii) Нови и изменени стандарти, приети от Групата, в сила от 1 януари 2017 г. (продължение)

- МСФО 15 “Приходи от договори с клиенти” и изменения в МСФО 15 “Разяснения към МСФО 15” ще има незначителен ефект върху финансовите отчети. И двата документа влизат в сила от 1 януари 2018.
- Разяснение КРМСФО 22 “Сделки в чуждестранна валута и авансово възнаграждение” ще има незначителен ефект върху финансовите отчети. Разяснението влиза в сила от 1 януари 2018.
- Изменения към МСС 40 “Прехвърляния на инвестиционни имоти” ще има незначителен ефект върху финансовите отчети. Измененията влизат в сила от 1 януари 2018.
- МСФО 16 “Лизинги” ще окаже влияние върху признаването, оценяването, представянето и оповестяването на лизингите. Вземанията по финансови лизинги са относително малки. Цялостният ефект от стандарта в момента се оценява. Този стандарт влиза в сила от 1 януари 2019.

Следните стандарти, измененията и разяснения, издадени от СМСС нямат ефект върху финансовите отчети на Банката: МСФО 17 “Застрахователни договори”, КРСФО 23 “Несигурност при третиране на данъци върху доходите”, изменения към МСС 19 “Промяна на план, уреждане”, изменения към МСС 28 “Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия”, изменения към МСФО 4 “Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори”, както и годишни подобрения на МСФО (цикъл 2015 г. -2017 г).

Няма по-ранно прилагане на никакви стандарти, измененията и разяснения, които все още не са приети.

3 Счетоводна политика

а Операции в чуждестранна валута

По-долу са представени значимите счетоводни политики, приложени при изготвянето на финансовия отчет, доколкото те не са оповестени в другите приложения по-горе. Политиките са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

(а) Функционална валута и валута на представяне

Позициите, които участват във финансовия отчет, са измерени като се използва валутата на основната икономическа среда, в която Групата извършва своята дейност („функционална валута“). Финансовият отчет е представен в български лева, което е функционалната валута и валута на представяне на Групата. Всички суми, посочени във финансовите отчети са представени в хиляди лева, освен ако изрично не е упоменато друго.

(б) Операции и салда

Парични позиции, които са деноминирани в чужда валута, се осчетоводяват по последния актуален валутен курс към отчетната дата, а сделките в чуждестранна валута се осчетоводяват по официалния валутен курс в деня на операциите. Печалбите и загубите, получени в резултат на сделки в чуждестранна валута и от преоценка на монетарни финансови активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отразяват в отчета за приходи и разходи (нетен доход от търговски операции).

При промяна в справедливата стойност на парични активи в чужда валута, които са класифицирани като на разположение за продажба, се определят отделно разликите, които произлизат от разлики във валутните курсове и от справедливата стойността на актива. Промените, които са резултат от промяна във валутните курсове, се отразяват в отчета за приходи и разходи, докато промените в справедливата стойност се посочва в собствения капитал.

Непаричните активи, оценявани по историческа цена, които са деноминирани в чужда валута, се оценяват по обменния курс, който е приложим към датата на първоначалното признаване.

Към 31 декември 2017 г., монетарните финансови активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, са оценени в български лева по официалния курс на Българска народна банка (БНБ): 1.95583 лева за 1 евро и 1.63081 лева за 1 щ.д. (2016 г.: 1.95583 лева за 1 евро и 1.85545 за 1 щ.д.).

б Признаване на приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават текущо в отчета за приходи и разходи в позициите „Приходи от лихви“ и „Разходи за лихви“ за всички лихвоносни активи и пасиви по метода на ефективния лихвен процент за периода, през който възникват.

В случаите на кредити и вземания, при които са налице обективни доказателства, че е реализирана загуба, начисляването на приходи от лихви се спира не по-късно от 90 дни след последното плащане. Постъпления, които са получени по отписани кредити, не се признават в позицията „Приходи от лихви“, а в „Приходи от отписани вземания“.

3 Счетоводна политика (продължение)

в Приходи и разходи от такси и комисиони

Таксите и комисионите съдържат главно такси от операции в лева и чуждестранна валута и като цяло се признават на принципа на текущо начисляване. Разходите за такси и комисиони представляват дължими от Групата такси по сделки с други банки, и се признават към датата на тяхното възникване. Приходите от такси и комисиони за обслужване на кредити, които са възникнали в Групата и са прехвърлени на други дружества, се признават през периода, за който се отнасят.

г Нетен доход от валутни операции

Доходът от валутни сделки се отнася предимно за резултатите от валутни сделки с клиенти. Групата не извършва валутни операции за своя сметка. В допълнение тази позиция включва резултата от валутни операции за хеджиране и нереализирани ефекти от валутни преоценки. Групата не прилага хеджиране по смисъла на МСС 39.

д Финансови активи

Групата класифицира притежаваните финансови активи като финансови активи на разположение за продажба или кредити и вземания. Групата не притежава финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата и инвестиции, държани до падеж. Ръководството определя класификацията на финансовите активи при тяхното първоначално признаване.

(i) Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са тези, които Групата възнамерява да притежава за неопределен период от време, които могат да бъдат продадени в резултат на ликвидна необходимост, промени в лихвените проценти, валутните курсове или цените на ценните книжа.

Финансовите активи на разположение за продажба първоначално се признават по справедлива стойност. Последващото им отчитане също се осъществява по справедлива стойност. В изключителни случаи, когато справедливата стойност не е налична или не може да се измери надеждно, те се отчитат по цена на придобиване. Справедливата стойност е или наблюдаваната пазарна цена на активен пазар или стойност, изчислена с техники за оценка, базирани на текущо наблюдаваната пазарна информация. Печалби и загуби, които произтичат от промяна в справедливата стойност, се признават в Отчета за всеобхватния доход в позиция „Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба“, докато финансовият актив не е отписан или обезценен (прил. 3ж относно детайли за обезценката). Към този момент натрупаната печалба и загуба, която преди това е била призната в собствения капитал като друг всеобхватен доход, се признава в отчета за приходи и разходи в позиция „Нетен доход от финансови активи на разположение за продажба“.

Приходите от лихви, изчислени по метода на ефективния лихвен процент, както и резултатът от промяна във валутните курсове от финансови активи, които са класифицирани като на разположение за продажба, се признават в отчета за приходи и разходи. Приходи от дивиденди от финансови активи на разположение за продажба се признават в отчета за приходи и разходи, когато възникне правото за получаване на съответното плащане.

3 Счетоводна политика (продължение)

д Финансови активи (продължение)

(i) Финансови активи на разположение за продажба (продължение)

Покупки и продажби на финансови активи на разположение за продажба, се признават на датата на търгуване. Финансовите активи на разположение за продажба се отписват, когато се погаси правото за получаване на парични потоци от финансовите активи или, когато Групата е прехвърлила всички рискове и ползи, свързани със собствеността.

(ii) Кредити и вземания

Кредити и вземания са финансови активи, които не са деривати, които имат фиксирани или установими плащания, които не се търгуват на активни пазари. Всички кредити и вземания от клиенти и банки попадат в категорията „Кредити и вземания“. Кредити и вземания възникват, когато Групата предостави парични средства, стоки или услуги на съответния длъжник, което вземане тя няма намерението да търгува.

Кредити и вземания първоначално се признават по справедлива стойност, в която се включват и разходите по транзакцията, като последващото им отчитане е по амортизирана стойност, като се прилага методът на ефективния лихвен процент. Амортизирането на съответните премии и дисконти се извършва за съответния период, като в отчета за приходи и разходи се отчита в позиция „Нетни приходи от лихви“. Към всяка отчетна дата, както и когато са налице доказателства за възможна обезценка, Групата оценява стойността на притежаваните кредити и вземания. В резултат, балансовата стойност може да бъде намалена посредством заделяне на обезценка (прил. 3ж относно счетоводната политика за обезценка на кредити, както и прил. 4в и прил. 19 относно повече детайли за обезценката на кредити). Ако размерът на обезценката се намали, то сумата на намалението се признава в отчета за приходи и разходи.

Кредити и вземания се признават в момента на реалното предоставяне на средствата по главницата на кредитополучателя. Кредити и вземания се отписват, когато се погаси правото за получаване на парични потоци от финансовите активи или, когато Групата е прехвърлила всички рискове и ползи, свързани със собствеността. В допълнение, когато кредитите и вземанията се реструктурират със съществено различни условия, първоначалният финансов актив се отписва и се заменя с новия финансов актив.

Вземания от банки с оригинален матуритет по-малък от три месеца за целите на отчета за паричните потоци се отчитат като парични средства и парични еквиваленти (прил. 15).

Принципи за оценка по справедлива стойност

Първоначално, финансовите инструменти се признават по справедлива стойност. В общия случай това е транзакционната цена в момента на придобиване. Последващото им признаване в отчета за финансовото състояние се осъществява в зависимост от вида на финансовите инструменти и е или по справедлива или по амортизирана стойност.

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния, или при липса на такъв, най-изгодния пазар, до който Групата има достъп към датата на оценяване. Справедливата стойност на пасив отразява ефекта от риска от неизпълнение на задължения.

3 Счетоводна политика (продължение)

д Финансови активи (продължение)

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Групата признава активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Справедливата стойност на депозит на виждане е не по-малка от сумата, дължима при поискване, дискотирана от първоначалната дата на която депозита може да стане изискуем. Групата признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е възникнала промяната.

Групата прилага йерархията за справедлива стойност съгласно МСФО, която категоризира в три нива използваните хипотези по отношение на методите за оценка на справедлива стойност.

Хипотези от 1-во ниво

Обявени (некоригирани) пазарни цени на активни пазари за идентични активи или пасиви, до които Групата има достъп към датата на оценяване. Пазарът се определя като активен, ако обявените цени са достъпни и се осигурява непрекъсната информация за тях от борса, дилър, брокер, отраслова организация или регулаторна институция и на пазара се извършват обичайни сделки между равнопоставени контрагенти.

Хипотези от 2-ро ниво

Хипотезите от 2-ро ниво са тези хипотези за даден актив или пасив, различни от включените в ниво 1 обявени цени, които могат да бъдат наблюдавани пряко или косвено. Прилаганите методи за оценка се отнасят до текущата справедлива стойност на подобни инструменти и до анализ на дискотираните парични потоци при използване на наблюдаеми пазарни променливи.

Хипотези от 3-то ниво

Това са ненаблюдаеми хипотези за даден актив или пасив. Ако не са налични наблюдаеми пазарни стойности, се използват вътрешни лихвени проценти за целите на модела на дискотираните парични потоци. Вътрешните лихвени проценти се определят, като се отчита цената на финансиране в зависимост от валутната и матуритетна структура, като се прилага и рискова премия. Вътрешните лихвени проценти са обект на регулярно сравнение с използваните в сделките между трети страни и са в съответствие с регулярните трансакции между пазарни участници при текущите пазарни условия към датата на оценката.

е Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквивалентни за целите на отчета за финансово състояние включват парични средства в брой и наличности по сметки в Българска народна банка („БНБ“). Паричните средства и паричните еквивалентни се отчитат по номинална стойност.

Паричните средства и паричните еквивалентни за целите на отчета за паричните потоци включват активи с оригинален матуритет до три месеца, които са: парични средства в брой; наличности по сметки в БНБ, намалени с минималните задължителни резерви; вземания от други банки.

3 Счетоводна политика (продължение)

ж Загуби от обезценка на кредити и вземания

(i) Обезценка на кредити и вземания

Към всяка отчетна дата Групата преценява дали са налице обективни доказателства за обезценка на финансов актив или група от финансови активи. Ако са налице обективни доказателства за настъпила обезценка на кредит или портфейл от кредити, която ще окаже влияние на бъдещите парични потоци от финансовия актив или активи, сумата на съответните загуби се признава веднага в отчета за приходи и разходи. В зависимост от размера на експозициите, подобни загуби се изчисляват или на индивидуална база, или на портфейлна основа по отношение на портфейл от кредити. Оценка на портфейлна основа се извършва, когато на индивидуална база няма обективни доказателства за обезценка. Балансовата стойност на експозицията се намалява чрез използване на сметка за обезценка, като размерът на загубата се признава в отчета за приходи и разходи. Не се признават загуби, които са свързани с очаквани бъдещи събития.

а) Индивидуално оценявани експозиции

Експозиции, остатъчният размер на които надвишава 30,000 евро, се приемат за индивидуално значими. За подобни експозиции се определя дали съществуват обективни доказателства за обезценка, които включват всеки един фактор, който може да окаже влияние върху възможността на клиента да изпълни своите договорни задължения към Групата:

- Просрочие или неизпълнение на задължение за плащане на лихва или главница за повече от 30 дни;
- Нарушаване на условия или изисквания по договор за кредит;
- Започване на процедура по обявяване на несъстоятелност;
- Започване на съдебна процедура от Групата;
- Цялата или част от задбалансовата експозицията на клиенти показва признаци на обезценка;
- Експозиции с клас на най-висок риск;
- Специфична информация за дейността на клиента, която се очаква да има негативно влияние на бъдещите парични потоци;
- Промяна в пазара на клиента, която се очаква да има негативно влияние на бъдещите парични потоци.

Размерът на клиентската експозиция, както и реализуемата стойност на съответното обезпечение също се вземат под внимание при определяне на загубата от обезценка.

Ако е налице обективно доказателство за претърпяна загуба от обезценка, сумата на тази загуба (специфична обезценка) се определя като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойността на очакваните бъдещи парични потоци, свързани с актива, които се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент.

Изчисляването на настоящата стойност на очакваните бъдещи плащания от обезпечен финансов актив отразява и паричните потоци от реализацията на обезпечението, намалени с разходите за придобиване и продажба.

б) Експозиции, които се оценяват на портфейлна основа

Налице са два случая, при които експозиции се оценяват на портфейлна основа:

- Индивидуално незначими експозиции, при които са налице обективни доказателства за обезценка;
- Група от експозиции, при които не са налице доказателства за обезценка, за да се покрият загуби, които са били понесени, но все още не са идентифицирани на индивидуална кредитна база.

3 Счетоводна политика (продължение)

ж Загуби от обезценка на кредити и вземания (продължение)

За целите на определяне на обезценката на индивидуално незначими експозиции, същите се групират на база на сходни характеристики за кредитен риск спрямо броя дни в просрочие. Наличие на просрочие над 30 дни се приема като доказателство за обезценка. Подобна характеристика е от практическо значение при определяне на бъдещите парични потоци от дефинираните групи от активи, които потоци се базират на историческите загуби, произтичащи от експозиции със сходни характеристики.

Определянето на портфейлна основа на индивидуално незначими обезценени кредити (обща обезценка) и на необезценени кредити (портфейлна обезценка) е базирано на количествен анализ на историческите равнища на неизпълнение за портфейли от кредити със сходни характеристики.

Бъдещите парични потоци от група от финансови активи, които са оценяват на портфейлна основа за обезценка, се определят на база на договорените парични потоци от активите и историческите загуби за активи със характеристики за кредитен риск, сходни с тези на активите в групата. Историческите данни за загуби се променят така, че да се отразят текущите условия, които не са оказвали влияние през периода, когато са получени данните, както и за да се отстранят всички условия, които са съществували през предишните периоди, но не са налице през текущия период. Методологията и предположенията, които се прилагат при определяне на бъдещите парични потоци, се обект на редовен преглед от страна на Групата с цел да се редуцират всякакви различия между определените загуби и тези, които реално са реализирани.

В случаите, когато Групата определи, че по отношение на индивидуално оценен финансов актив (независимо дали е индивидуално значим или не) не са налице обективни доказателства за обезценка, активът се включва в група от финансови активи със сходни характеристики за кредитен риск, които се оценяват на портфейлна основа (обезценка за кредити, оценявани на портфейлна основа).

(ii) Възстановяване на загуби от обезценка

Когато през следващ отчетен период размерът на загубата от обезценка се намали и намалението обективно може да се свърже със събитие, което е настъпило след признаване на загубата от обезценка, призната загуба от обезценка се редуцира чрез операция по сметката за заделената загуба от обезценка. Сумата на намалението се признава в отчета за приходи и разходи.

(iii) Отписване на кредити и вземания

Когато експозиция е определена като несъбираема, то тя се отписва за сметка на начислената обезценка. Подобни експозиции се отписват след извършване на всички необходими процедури и след определяне на размера на загубата. Възстановени суми, отписани преди това, се признават за приход чрез намаляване на натрупаните обезценки за годината.

(iv) Преструктурирани кредитни експозиции

Преструктурирани кредитни експозиции, които при други обстоятелства биха били в неизпълнение или обезценени и които са индивидуално значими, се провизират на индивидуална база. Сумата на обезценката се определя като разлика между балансовата стойност на преструктурирания кредит и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, които са определени при прилагане на оригиналния ефективен лихвен процент. Преструктурирани кредитни експозиции, които при други обстоятелства биха били в неизпълнение или обезценени и които са индивидуално незначими, се провизират на портфейлна основа.

3 Счетоводна политика (продължение)

ж Загуби от обезценка на кредити и вземания (продължение)

(iv) Преструктурирани кредитни експозиции(продължение)

Преструктурирани кредитни експозиции, които при други обстоятелства биха били в неизпълнение или обезценени и които са индивидуално значими, се провизират на индивидуална база. Сумата на обезценката се определя като разлика между балансовата стойност на преструктурирания кредит и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, които са определени при прилагане на оригиналния ефективен лихвен процент. Преструктурирани кредитни експозиции, които при други обстоятелства биха били в неизпълнение или обезценени и които са индивидуално незначими, се провизират на портфейлна основа.

(v) Иззети активи

Нефинансови активи, които са придобити за сметка на кредити като част от процеса за изпълнение, се отчитат в позицията „Други активи“. Придобият актив се заприхождава по по-ниската от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и балансовата стойност на кредита към датата на изземване. Активите, държани за продажба, не се амортизират. Всяка последваща обезценка на иззет актив до неговата справедлива стойност, намалена с разходите за продажба, се признава в отчета за приходи и разходи в позиция „Други приходи от дейността“. Всяко последващо увеличение на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, до размера на преди това направената обезценка, също се признава в „Други приходи от дейността“ заедно с всякакви реализирани печалби или загуби от отписването на актива.

3 Нематериални активи

Софтуер и лицензи

Придобитият или разработен компютърен софтуер се признава на база на разходите, направени за придобиване или разработване и въвеждане в експлоатация на конкретния софтуер. Тези разходи се амортизират на база на очаквания полезен живот. Софтуерът има очакван полезен живот 5 години и се тества за обезценка, ако има показания, че може да е налице подобна. Компютърният софтуер се отчита по цена на придобиване минус натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Полезният живот на дълготрайните нематериални активи е, както следва:

Лицензи	7 години
Софтуер	5 години

и Дълготрайни материални активи

Дълготрайните активи се представят по историческа цена, намалена с начислената амортизация. В историческата цена са включени всички разходи, които могат да бъдат директно свързани с придобиването на актива. Съставни части на един актив се признават отделно, ако те имат различен полезен живот или предоставят различни по характер ползи на предприятието.

Разходи, които са направени след придобиване на актива, се прибавят към балансовата му стойност или се признават като отделен актив, само когато подобни разходи могат да се оценят надеждно и когато има вероятност от тях да произтекат бъдещи икономически ползи. Всички останали разходи за ремонт и поддръжка се включват в отчета за приходи и разходи при тяхното възникване.

3 Счетоводна политика (продължение)

и Дълготрайни материални активи (продължение)

Земята не се амортизира. Амортизацията за останалите активи се начислява по линейния метод, като намалява стойността на всеки актив до неговата остатъчна стойност за периода на полезния му живот. Полезният живот на дълготрайните материални и нематериални активи, е, както следва:

Сгради	40 години
Обзавеждане	10 години
Подобрения на наети сгради	10 години
Компютри	5 години
Превозни средства	5 години
Други дълготрайни материални активи	7 години

Полезния живот и остатъчните стойности на дълготрайните материални активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Периодично се прави преглед на дълготрайните активи за обезценка, както и когато определени събития или обстоятелства предполагат, че има намаление във възстановимата стойност на актива. Когато балансовата стойност на актива превишава възстановимата му стойност, активът се обезценява до размера на възстановимата му стойност, която представлява по-голямата от справедливата стойност на актива, намалена с разходите за продажбата и балансовата стойност на актива. Обезценката се отразява в отчета за приходи и разходи.

Приходите и разходите при отписване на актив се определят при сравняване на постъпленията с балансовата стойност. Отразяват се в отчета за приходи и разходи.

й Лизинг

Оперативен лизинг, когато групата е лизингополучател

Оперативният лизинг са всички лизингови договори, в които значителна част рисковете и ползите от собствеността се поемат от наемодателя. Общата сума на плащанията по оперативен лизинг се отчитат във отчета за приходи и разходи в позиция "Административни разходи" на базата на линейния метод за срока на лизинга. Лизинговите обекти се признават от лизингодателя.

к Данъчно облагане

Данъчното облагане, отразено във финансовия отчет, е в съответствие с българско законодателство.

а) Текущи данъци

Текущият данък за отчетния период се изчислява на база годишната облагаема печалба въз основа на данъчните ставки, валидни към датата на изготвяне на отчета и се признава за разход в периода, в който е възникнала печалбата. Разходите за данъци, различни от данък върху печалбата, се отчитат като "Административни разходи".

б) Отсрочени данъци

Отсроченият данък върху печалбата се определя по метода на балансовите пасиви за всички възникнали временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност във финансовия отчет, изготвен на базата на МСФО. За определяне размера на отсрочените данъчни активи и пасиви се използва нормативно определената данъчна ставка. Данъчният период на планиране е 5 години.

3 Счетоводна политика (продължение)

к Данъчно облагане (продължение)

Промяната в отсрочените данъци, която е свързана с повторно измерване на справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба се отразява в отчета за всеобхватния доход, като се представя на брутна база. Към момента на продажбата съответните отсрочени данъци се признават в текущи данъци.

л Привлечени средства от банки, клиенти и институции

Привлечени средства от банки, клиенти и институции първоначално се признават по справедлива стойност на получения еквивалент, намалена с транзакционните разходи. Впоследствие те се отчитат по амортизирана стойност и всяка разлика между нетните постъпления и остатъчната стойност се отразява в отчета за приходи и разходи за периода на използването им по метода на ефективния лихвен процент. Всички финансови задължения се отписват, в момента на тяхното погасяване – когато са платени, отменени или загубили валидност.

м Провизии

Провизии се признават, ако са налице следните условия:

- i. съществуват настоящи правни или конструктивни задължения за Групата, възникнали в резултат на минали събития,
- ii. вероятно е възникването на изходящи парични потоци с цел уреждане на задълженията и
- iii. размерът на задълженията може да бъде надеждно оценен.

Когато са налице повече от едно сходни задължения, вероятността за възникване на изходящи парични потоци с цел тяхното уреждане се определя на база класа от задължения като цяло.

Стойността на провизиите се определя като настояща стойност на бъдещите разходи, когато е известен моментът на настъпване на изходящия паричен поток и когато това ще се реализира след не по-малко(повече) от една година. Промените в справедливата стойност на задължението с течение на времето се признават като разход за лихви.

Условните задължения са потенциални задължения, които са в резултат на минали събития. Тъй като възникването на подобни задължения зависи от събития, които не се намират изцяло под контрол на Групата, те не се отчитат във финансовите отчети, а се показват като задбалансови позиции, освен ако вероятността за уреждане е малка (прил.30).

Правото на платен годишен отпуск се признава при неговото възникване. Провизия се признава на база изчисления годишен отпуск в резултат на труда, положен от служителите към датата на изготвяне на финансовия отчет.

н Договори за финансови гаранции

Финансовите гаранции първоначално се признават по справедлива стойност на датата на издаване на гаранцията. Последващата оценка на задълженията на Групата по такива гаранции се прави по по-високата от двете стойности: първоначалната оценка, намалена с неамортизирания приход от комисиони, който се признава по линейния метод за срока на гаранцията в отчета за приходи и разходи и най-добрата оценка на разходите, които са необходими да се уреди всяко едно финансово задължение, което възниква към датата на отчета. Тези оценки се основават на опита от подобни сделки, историческите загуби, както и на преценката на ръководството.

3 Счетоводна политика (продължение)

о Доходи на персонала

Групата има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни brutни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години в Групата към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни brutни работни заплати. Към датата на финансовия отчет ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители на база на доклад, изготвен от актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Групата признава всички актюерски печалби и загуби възникващи от плана за дефинирани доходи като разходи за персонала за периода.

4 Управление на риска

а Бизнес модел и бизнес стратегия

ПроКредит Банк има за цел да бъде водещ партньор, предлагащ пълна гама от финансови услуги за малките и средни предприятия в България, тъй като те имат жизненоважен принос за развитието на икономиката и за откриването на нови работни места. Групата извършва дейността си по отговорен и прозрачен начин, като се фокусира върху изграждането на дългосрочни бизнес отношения с клиентите си като предлага гама от професионални и гъвкави бизнес решения както за бизнеса, така и за неговите собственици и персонал. Основните конкурентни предимства на ПроКредит Банк са персоналният подход към индивидуалните нужди на клиентите и високото качество на предлаганите услуги.

Като предлага опростени и достъпни депозитни услуги Групата насърчава спестовна култура, което допринася за по-голяма сигурност и стабилност на домакинствата. Същевременно ПроКредит Банк не предлага комплексни финансови продукти или услуги за управление на активи. ПроКредит Банк следва индивидуален подход спрямо клиентите си, с което цели да опознае техните нужди, за да изгради стратегия за тяхното най-ефективно обслужване. Групата спазва своя принцип „Опознай клиента си“, който се основава на идеята, че когато клиентите и бизнесът им се познава добре, Групата може да им предложи най-подходящите за тях услуги. Стратегически фокус при работата с клиенти е финансирането на проекти, водещи до повишаване на енергийната ефективност и опазването на околната среда както и финансирането на производствени предприятия и селскостопански производители. За постигането на по-бързи, по-ефикасни и по-лесно достъпни услуги, Групата предлага зони за самообслужване с 24 часов достъп както и леснодостъпни банкови операции през интернет (ProBanking).

Бизнес стратегията на ПроКредит Банк има две основни цели – да оказва положително влияние върху развитието на икономиката и социалната среда и да осъществява търговска печалба. Бизнес моделът е опростен, като актива се състои предимно кредити отпуснати на клиенти, а задълженията – от привлечени средства от клиенти.

Бизнес стратегията е базирана на фокусиран подход към развитие на персонала. Групата подбира, назначава и обучава персонала си към отговорна и професионална работа с клиенти. ПроКредит Банк е институция, която се основава на професионализъм, комуникация и доверие и цели високо ниво на удовлетвореност както за персонала, така и за клиентите си. За да постигне това Групата прави значителни инвестиции за обучение на служителите.

През ноември 2015 Групата откри два офиса в Солун, Гърция с цел да предлага пълен набор от банкови услуги на представители на местния бизнес и да предоставя професионални услуги и съвети. Всички офиси в Солун са оборудвани с модерни зони за самообслужване, които са на разположение на клиентите 24 часа в денонощието и 7 дни в седмицата.

б Стратегия при управлението на риска

В съответствие с опростената, прозрачна и устойчива бизнес стратегия, стратегията за управление на риска е консервативна. Целта е постигането на стабилни резултати независимо от неустойчивите външни условия като се следва последователен подход при управление на риска. Принципите на бизнес дейността, описани по-долу, са в основата на управлението на риска. Последователността при прилагането на тези принципи намалява значително рисковете, на които е изложена Групата.

4 Управление на риска (продължение)

б Стратегия при управлението на риска (продължение)

- **Фокус върху основната дейност**

ПроКредит Банк се фокусира върху предлагането на финансови услуги на малки и средни предприятия и на физически лица. Съответно, приходите се генерират предимно под формата на приходи от лихви от кредити и от такси от банкови трансакции. Всички останали банкови операции са съпътстващи основния бизнес. В ежедневните си операции ПроКредит Банк е изложена предимно на кредитен риск от клиента и операционен риск. Същевременно Групата избягва или строго ограничава останалите видове риск, свързани с банковата дейност дори на цената на възможни пропуснати печалби.

- **Високо ниво на прозрачност, опростеност и диверсификация**

Фокусът върху малки и средни предприятия води до висока степен на диверсификация както при кредитния портфейл, така и при депозитната база. Това се постига на ниво клиентски групи, бизнес сектори и избягване на концентрация. Опростените и лесно разбираеми продукти подпомагат прозрачността и улесняват управлението на риска.

- **Внимателен подбор на персонала и интензивно обучение**

Отговорното банкиране означава дългосрочни отношения не само с клиентите, а и с персонала на Групата. Основните елементи в управлението на персонала в Групата са: подбор, включващ шестмесечна интензивна програма на обучение за всички кандидати (Входяща Програма - ПроКредит“), регулярни обучения на текущия персонал, интензивни обучения по мениджмънт в ПроКредит Академиите и прилагане на универсална структура за възнагражденията за цялата ПроКредит Група, която се базира на фиксирани месечни заплати.

Другите елементи в подхода при управлението на риска включват механизми за ограничаване и смекчаване на рисковете и процедури за мониторинг на ефективността на въпросните механизми. По-конкретно:

- Групата прилага рамка за управление на риска, която е задължителна за всички ПроКредит институции и която определя минимални стандарти за управление на риска. Политиките и стандартите за управление на риска се одобряват от Ръководството на Групата и се обновяват минимум на веднъж годишно. Въпросните политики и стандарти се основават на „Минималните изисквания за управление на риска“ (MaRisk – германски стандарти за управление на риска) и се съгласуват със спецификата на дейностите на Групата, нормативните изисквания на БНБ и ситуацията в страната.
- Всички рискове, поемани от Групата, се управляват чрез постоянно поддържане на адекватно равнище на капитала и и потенциал за понасяне на риск.
- За всички материални рискове съществуват индикатори за ранно предупреждение и лимити, които са под постоянно наблюдение.
- Провеждат се регулярни стрес тестове за всички материални рискове.
- Изготвят се регулярни и извънредни доклади върху рисковия профил, включващи подробни описания и коментари.
- Провеждат се мониторинг и контрол върху рисковете и възможните концентрации на риск, като се използват всеобхватни аналитични инструменти за всички материални рискове.
- Ефективността на прилаганите мерки, лимити и методи се наблюдава и контролира постоянно, в това число и бектестинг на използваните модели.
- Всички нови и значително променени бизнес процеси, продукти или инструменти се подлагат на процедурата „Оценка на рисковете при въвеждане на нов проект/процес“ преди прилагането им за първи път. Това осигурява предварителната оценка на новите рискове и провеждането на необходимата подготовка и тестове преди внедряването на процеса.

4 Управление на риска (продължение)

6 Стратегия при управлението на риска (продължение)

Докато бизнес стратегията определя целите на Групата за всички материални бизнес дейности и предписва мерки за постигането им, стратегията за управление на риска на Групата се отнася до материалния риск, произтичащ от прилагането на бизнес стратегията и определя целите и мерките при управлението на риска. Стратегията за управление на риска се състои от отделни стратегии за всички материални рискове и бизнес дейности в Групата. Ежегодно изготвяната проверка на риска гарантира идентифицирането на всички материални и нематериални рискове и, ако е необходимо, те се взимат предвид при стратегията за управление на риска.

Организация на дейността за управление на риска

Основната отговорност за управлението на риска се поема на Управителния съвет на Групата. В Групата функционират: Комитет за активите и пасивите, в който влизат членове на Управителния съвет и този комитет се свиква поне веднъж месечно; Отдел „Управление на риска“ и специализирани комитети по отделните рискове. В допълнение, отдел „Управление на риска“ представя регулярни доклади до различните рискови отдели в ПроКредит Холдинг, а Надзорния съвет бива информиран поне веднъж на тримесечие за развитието на всички рискове. Освен това, Ръководството на Групата разчита на получаването на съвети и поддръжка от звеното по вътрешна нормативна уредба, което гарантира изпълнението на законовите разпоредби и изисквания и избягване на рисковете, свързани с неспазване на нормативните документи.

Правилата за управлението на риска в Групата са част от Вътрешните нормативна уредба и определят:

- Процеса и целите на управлението на риска в Групата;
- Структурата, състава и правомощията на компетентните вътрешни организации,, техните дейности и мерките, които предприемат;
- Задълженията на служителите, отнасящи се до проследяване, отчитане,, управление и анализ на различните рискове;
- Създаването и функционирането на вътрешни контролни системи и компетенциите на съответните нива на управление и на експертния персонал по отношение на участието им в управлението на риска.

Оперативно контролът върху риска се изпълнява от отговорните отдели, при което функцията управление на риска се подпомага активно от отделите „Управленска информационна система“ и „Управление на риска“. Отговорностите включват мониторинг на рисковите позиции и спазване на лимитите, изпълняване на капиталовото планиране на Групата и мониторинг на потенциала за понасяне на риск. Рисковите позиции се анализират регулярно, подлагат се на интензивно обсъждане и се документират в стандартизирани доклади. Мониторингът на рисковия профил се извършва посредством анализ на тези доклади и на допълнително генерирана информация. При необходимост се изготвят извънредни доклади на специфични теми. Целта е постигане на прозрачност върху материалните рискове и ранно идентифициране потенциални проблеми. Въз основа на тези доклади ПроКредит Холдинг изготвя консолидиран доклад за риска на ниво ПроКредит Група.

Налице са адекватни процеси и процедури за ефективен вътрешен контрол. Системата е изградена на принципите на разделението на задълженията, двойния контрол и разделянето на фронт от бекофис до управленско ниво за всички рискови операции.

4 Управление на риска (продължение)

6 Стратегия при управлението на риска (продължение)

Вътрешният одит се определя като независима функция в рамките на ПроКредит Банк. Отдел „Вътрешен одит“ изпълнява одиторските процедури, създадени от груповия одит на ПроКредит Холдинг. Веднъж годишно отдел „Вътрешен одит“ прави оценка на риска на всички дейности на Групата, чиято е цел е изготвяне на базиран на риска годишен одиторски план. Отдел „Вътрешен одит“ докладва на Одит комитета на Групата, който по принцип се свиква на тримесечие.

Редовни регионални срещи и обучения на групово ниво помагат за обмен на най-добри практики и за развитието и подобряването на функцията по управление на риска.

в Кредитен риск

Групата определя кредитен риск като риск една от страните в дадена транзакция да не изпълни договорните си задължения, или да не ги изпълни напълно или навреме. Това включва риска произтичащ от кредитни експозиции към клиенти както и риска от контрагента (заедно с риска от емитента). Вследствие на бизнес модела кредитните експозиции към клиенти преобладават в баланса и по този начин се явяват най-значимият риск, на който е изложена Групата, и по този начин кредитните експозиции към клиенти имат най-голям дял в този риск.

Максимални експозиции към кредитен риск

Видове експозиции	31 декември 2017	31 декември 2016
Вземания от банки	288,320	331,511
Финансови активи на разположение за продажба	28,729	39,655
Ценни книжа с фиксиран лихвен процент	28,729	39,655
Кредити и вземания от клиенти	1,403,835	1,209,391
Кредити и вземания от клиенти	1,444,808	1,251,556
Обезценка на кредити и вземания от клиенти	(40,973)	(42,165)
Условни задължения и ангажименти	268,355	269,256
Банкови гаранции	34,536	32,303
Акредитиви	2,754	173
Кредитни ангажименти (отменени ангажименти по заеми)	231,065	236,780

Групата разполага с процедури за ефективно управление на кредитния риск от клиентите си. Задълбоченото познание на рисковете, свързани с целевите клиенти е в основата на изготвянето на политиките, които обуславят изискванията спрямо управлението на риска.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Прилагат се следните принципи при кредитирането:

- Интензивен анализ на кредитоспособността на клиентите;
- Внимателно документиране на оценката на кредитния риск, така че извършеният анализ да бъде разбираем от трети страни;
- Строго избягване на свръхзадължняване на клиентите на Групата;
- Изграждане на лични и дълготрайни отношения с клиента и поддържане на постоянен контакт;
- Стриктен мониторинг на изплащането на кредита;
- Клиентски ориентирано и засилено управление на кредита в случаите на просрочие;
- Изземване на обезпечението в случай на неплатежоспособност.

Рамката за управление на кредитния риск е одобрена от Ръководството на Групата и на ПроКредит Холдинг и е залегнала в политиките и стандартите. Политиките определят, наред с други точки, отговорностите при управлението на кредитния риск, принципите на организация при кредитирането, принципите при кредитните операции и рамката за оценка на обезпечения на кредитните експозиции. Стандартите определят в детайли кредитните операции при бизнес клиенти и физически лица, както и гамата от предлагани продукти. Те също определят правилата за реструктуриране, провизиране и отписване. По този начин политиките и стандартите определят мерките за намаляване на риска преди самото отпускане на кредита (оценка на кредитния риск) и след отпускането (регулярен мониторинг на финансовото състояние и управление на проблемни кредити). Кредитният риск профил на Групата се оценява на местно ниво и на ниво ПроКредит Холдинг поне веднъж месечно, а по-обстойно – на тримесечие.

Групата дели кредитните си експозиции на три клиентски категории: малки и средни бизнес кредитни експозиции и кредитни експозиции на физически лица. Малките експозиции са между 50 хиляди и 250 хиляди, а средните са над 250 хиляди евро. Болшинството от средните експозиции са до 1 милион евро. В зависимост от клиентската категория, към която се причислява дадена експозиция, съществуват и съответни процеси за оценка на кредитния риск. Тези процеси се различават помежду си по следните показатели: степен на разделеност на задълженията, вид информация, предоставяща базата за кредитния анализ, критерии за кредитни решения и изисквания за обезпечения. За рисковите кредитни експозиции (над 50 хиляди евро) се прилага се строго разделение на фронт и бек офис функции до управленско ниво.

Опитът в Групата показва, че подходящата оценка на риска е най-ефективната форма на управление на кредитния риск. Кредитните решения се взимат на базата на анализ на финансовото положение на клиента и на неговата способност да обслужва кредита. Всички клиенти редовно се посещават на място, за да се гарантира правилна преценка на техните специфични нужди.

Всички решения за отпускане на кредит се взимат на кредитен комитет. Членовете му имат лимити за одобрение, които отразяват техните експертни познания и опит. Всички решения за малки и средни кредитни експозиции се взимат на кредитен комитет в централния офис на Групата.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Групата прилага различни инструменти, включително приемане на материално обезпечение и гаранции, чрез които се намалява рискът, свързан с отделните сделки във връзка с кредитите и други вземания от клиенти. Най-често приеманите обезпечения са ипотека на недвижимо имущество и залог на движими вещи като превозни средства, стоки и машини, а също така и на парични средства. Вземания, които произтичат от други финансови активи, по правило не се обезпечават, като изключение представляват вземанията от банки, когато се приемат ценни книжа като част от операции по обратни репо сделки. Таблицата, която е представена по-долу, показва разпределението на кредитите и вземанията от клиенти според вида на обезпечението:

Обезпечение	31 декември 2017	31 декември 2016
Ипотеки	54%	55%
Гаранции от ЕИФ	20%	18%
Машини и транспортни средства	9%	10%
Парични средства и еквиваленти	3%	2%
Други видове обезпечение	14%	15%
Общо	100%	100%

Групата има отпуснати кредити по линия на Програма ДЖЕРЕМИ (Съвместни европейски ресурси за микро до средни предприятия), която е съвместна инициатива на Европейската комисия и групата на Европейската инвестиционна банка („ЕИБ“) с цел да подобри достъпа до финансиране на малките и средни предприятия в рамките на структурните фондове за периода 2007 – 2013г. Кредитите са отпуснати при благоприятни условия в сравнение със стандартните условия и са частично гарантирани от Европейския инвестиционен фонд („ЕИФ“). През 2016 стартираха две нови програми съвместно с ЕИФ – InnovFin SME Guarantee Facility и SME Initiative Guarantee Facility, които предоставят частична гаранция за кредитите отпуснати по тези програми. Общият кредитен портфейл по програмите по които Групата е партньор с ЕИФ е в размер на BGN 282,131 хиляди лева в края на 2017г. (2016: 213,611 хиляди лева).

Основната част от кредитния портфейл на ПроКредит Банк се състои от експозиции с редовни месечни вноски. Поради това забавянията в плащанията се явяват надежден показател за увеличен кредитен риск. Затова един от индикаторите използвани от ПроКредит Банк за оценка на риска са просрочията над 30 и 90 дни (PAR 30 и PAR 90). Определя се като сумата от неизплатени кредитни експозиции, при които едно или повече плащания на лихви или главница са закъснели с повече от съответно 30 или 90 дни. При изчисляването на този показател се взема предвид цялата кредитна експозиция на съответния клиент. Не се редуцира стойността на наличните обезпечения. Показателят се изразява като процент от целия брутен кредитен портфейл. Качеството на кредитния портфейл постоянно се следи на базата на този ключов показател. В края на 2017 г. PAR 30 е 2.4%, което е под нивото отчетено за 2016 г. (2.7%).

От 2016г. ПроКредит Банк (България) ЕАД въведе и ежесечно следи система от индикатори за качеството на кредитния портфейл (AQI – Asset Quality Indicators), като те са дефинирани от груповия Кредитния риск на ПроКредит Холдинг. Част от тях са сигнали за ранна индикация на риск, като такива се приемат намалените обороти и/или салда по сметки, постоянно максимално усвоените овърдрафти, максимално усвоени кредитни линии на клиенти, при които се наблюдава и спад в банковия оборот, както и нецелевото използване на средства от кредит. Правят се и регулярни проверки свързани с промяна на собствеността, адреса или дейността на фирмите кредитополучатели дали са обявени в несъстоятелност или имат наложени запори.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Допълнително, на тримесечна база отдел Управление на риска изготвя отчет, в който се изследва кредитния портфейл на Банката за концентрация по икономически отрасли и подотрасли и географски региони, както и тенденциите в качеството на портфейла в тези икономически отрасли/подотрасли. Също така, Банката следи регулярно и промените във външната среда с оглед оценката на тяхното потенциално влияние върху кредитния ѝ портфейл.

След идентифицирането на завишен риск от неизпълнение за дадена кредитна експозиция, тя се поставя под специално управление. То се състои в пряка комуникация с клиента, откриване на причината за завишен риск от неизпълнение и стриктно наблюдение на бизнес дейностите извършвани от клиента. Решенията за мерките за намаляване на риска от неизпълнение при индивидуалните кредитни експозиции се взимат от специален Кредитен комитет за реструктуриране. В допълнение, може да бъде възложено на специализирани служители по събирания на взимания да окажат подкрепа в процеса на специално управление на кредитната експозиция.

Когато дадена кредитна експозиция придобие статус на проблемен кредит, пълната отговорност за работа с въпросния клиент се поема от служителите по събиране на взимания. Прехвърлянето се предприема въз основа на фактори като например неплатежоспособност и се осъществява най-късно до 90-я ден на просрочие. Най-общо казано, кредитните експозиции се определят като проблемни, ако Групата има сериозни опасения, че клиентът не би могъл да изпълни договорните си задължения. При необходимост, на специалистите по събиране на взимания оказват съдействие съдебни юристи и/или специалисти по продажба на активи и обезпечения. Обезпеченията винаги се ликвидират чрез продажба на трети страни. Иззето имущество се продава на възможно най-високата цена, обикновено чрез публичен търг.

По принцип ПроКредит Банк не отписва взимания от клиенти до момента, когато не би могло да се очакват последващи плащания. По правило, с колкото повече дни клиентът е закъснял с плащането и колкото по-съмнителна е реализацията на обезпечението, толкова по-малка е вероятността за бъдещи плащания. Освен това преките и непреки разходи за управление на кредитните експозиции, които не са отписани трябва да бъдат пропорционални спрямо размера на неизплатените експозиции. Предвид тези обстоятелства, Групата отписва незначимите кредитни експозиции (до 30 хиляди евро) по-рано от значимите.

За Групата адекватното провизиране на кредитния риск представлява ключова стратегическа цел, която се постига чрез заделяне на провизии за загуби от обезценка. В този смисъл се прави разделение между индивидуално значими и индивидуално незначими кредитни експозиции, където прагът е 30,000 евро.

	Кредитен портфейл (КП)	Провизии за обезценка	Просрочия над 30 дни	Просрочия над 30 дни/КП	Коефици- ент на покритие	Нетни отписва- ния	Нетни отписвания/ КП
31 дек. 2017	1,444,808	(40,973)	34,915	2.4%	117.4%	1,857	0.1%
31 дек. 2016	1,251,556	(42,165)	34,262	2.7%	123.1%	(203)	0.0%

За всички кредитни експозиции, при които не са налице признаци за обезценка (редовни експозиции, включително реструктурирани вземания без признаци за обезценка) , на портфейлна основа се заделят провизии за загуби от обезценка на база историческите нива на кредитни загуби. Това се отнася както за индивидуално значимите, така и за индивидуално незначимите кредитни експозиции.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

ПроКредит Банк изчислява специфични провизии за колективно оценени индивидуално незначими обезценени кредитни експозиции, които са в просрочие над 30 дни. Съответните проценти за провизиране са базирани на исторически нива на кредитни загуби. Сумите при тези провизии се определят на база броя дни, с които клиентът е просрочил плащането.

Индивидуално значимите кредитни експозиции са предмет на индивидуален мониторинг. За тези експозиции Групата провежда тест за обезценка (специфични провизии за индивидуално оценени експозиции), при положение че са налице обективни доказателства, че качеството им се е влошило. Основният показател за влошаване е просрочието по вземанията с повече от 30 дни. Кредитните експозиции, обаче, може да имат и други признаци за обезценка.

Типични примери за това са:

- нарушаване на условията, освен ако Групата не се е отказала от тях или не ги е променила;
- започване на съдебни действия от Групата;
- започване на процедура по несъстоятелност;
- информация за бизнеса на клиента или промени в пазарните условия, които оказват или биха могли да окажат негативно влияние върху възможността на клиента за изплащане на кредита.

Въз основа на признаците за влошаване на качеството на кредитната експозиция се провежда тест за обезценка, при който се прилага метода за дисконтиране на паричните потоци. В този случай се вземат под внимание очакваните бъдещи парични потоци от реализираните обезпечения както и други реализуеми парични потоци. Размерът на провизиите за загуби от обезценка се определя като разлика между балансовата стойност на кредитната експозиция и нетната настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Кредити и вземания от клиенти

31 дек. 2017 31 дек. 2016

Обезценени експозиции, които се оценяват на портфейлна основа

Без просрочие	715	1,024
1-30 дни в просрочие	235	297
31-90 дни в просрочие	2,527	2,675
91-180 дни в просрочие	1,022	843
над 180 дни в просрочие	1,130	748
Обезценка	(2,887)	(2,536)
Балансова стойност	2,742	3,051

Обезценени експозиции, които се оценяват индивидуално

Без просрочие	7,808	10,489
1-30 дни в просрочие	3,215	3,226
31-90 дни в просрочие	3,296	1,097
91-180 дни в просрочие	2,596	1,231
над 180 дни в просрочие	23,196	26,412
Обезценка	(18,009)	(19,105)
Балансова стойност	22,102	23,350

Експозиции, които се оценяват индивидуално с признаци на обезценка, но не са обезценени

Без просрочие	11,846	12,810
1-30 дни в просрочие	405	1,554
31-90 дни в просрочие	991	1,255
91-180 дни в просрочие	158	-
над 180 дни в просрочие	-	-
Обезценка	(377)	(538)
Балансова стойност	13,023	15,081

Редовни експозиции, които се оценяват на портфейлна основа

Без просрочие	1,377,299	1,177,525
1-30 дни в просрочие	8,369	10,370
Обезценка на портфейлно оценявани експозиции	(19,700)	(19,986)
Балансова стойност	1,365,969	1,167,909
Включително реструктурирани	21,235	21,791

Общо брутна сума на кредити и вземания от клиенти	1,444,808	1,251,556
Общо провизии за обезценка	(40,973)	(42,165)
Общо балансова стойност на кредити	1,403,835	1,209,391

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Кредитният портфейл подлежи на постоянен мониторинг чрез „прагове за докладване“ за възможни промени отнасящи се до риска. В тях влизат просрочени експозиции (просрочие над 30 и над 90 дни), реструктурирани кредитни експозиции, отписани кредитни експозиции и провизии за обезценка на кредитния портфейл. Тези индикатори се анализират в отчета за кредитен риск на Групата и се обсъждат от Комитета по оценка на кредитния риск. В допълнение се анализират и изключителни събития, които биха оказали влияние върху голяма част от кредитния портфейл (общи рискови фактори). За определени клиенти може да се поставят и лимити върху рисковите експозиции, например специфични сектори в икономиката или географски региони.

Рискът от концентрация в Групата се минимизира предимно чрез високата степен на диверсификация, произтичаща от кредитирането на основните клиентски групи (малки и средни предприятия) от различни икономически сектори. От географска гледна точка кредитите и вземанията от клиенти са предимно към клиенти, пребиваващи в България.

Концентрацията на портфейла по икономически отрасли е, както следва:

Кредити и вземания от клиенти по бизнес сектори	31 дек. 2017	%	31 дек. 2016	%
Земеделие	356,917	25%	330,238	26%
Търговия	319,536	22%	288,422	24%
Производство	301,224	21%	223,933	18%
Услуги	112,437	8%	73,138	6%
Транспорт	100,066	7%	92,572	7%
Строителство	46,657	3%	46,046	4%
Хотели и ресторанти	49,906	3%	40,866	3%
Домакинства	158,065	11%	156,341	12%
Общо кредити и вземания от клиенти	1,444,808	100%	1,251,556	100%

Кредитите към домакинства включват жилищни кредити в размер на 135,822 хил. лева (2016 г.: 106,102 хил. лева).

ПроКредит Банк ограничава също риска от концентрация в портфейла си, като отпускането на големи кредитни експозиции (надвишаващи 10% от собствения капитал) изисква одобрението на Груповия Комитет по Управление на риска в ПроКредит Холдинг. В края на 2017 г. най-голямата кредитна експозиция на Групата е 4% от регулаторния капитал (2016 г.: 4%).

Кредити и вземания от клиенти по сума на експозицията	Бизнес клиенти	Физически лица	Общ брутен кредитен портфейл
Към 31 декември 2017			
<= 50,000 EUR	109,628	42,046	151,674
>50,000 <= 250,000 EUR	407,695	25,547	433,242
> 250,000 EUR	859,892	-	859,892
Общо кредити и вземания от клиенти	1,377,215	67,593	1,444,808

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Кредити и вземания от клиенти по сума на експозицията	Бизнес клиенти	Физически лица	Общ брутен кредитен портфейл
Към 31 декември 2016			
<= 50,000 EUR	135,773	39,028	174,801
>50,000 <= 250,000 EUR	412,097	11,793	423,890
> 250,000 EUR	652,415	450	652,865
Общо кредити и вземания от клиенти	1,200,285	51,271	1,251,556

Бизнес кредитите включват кредити за бизнес цели (оборотни средства или инвестиции), отпуснати на малки и средни клиенти. Бизнес кредитите включват също и земеделски кредити, както и бизнес овърдрафти и револвиращи кредити. Кредитите на физически лица включват потребителски и жилищни кредити, както и потребителски овърдрафти и кредитни карти.

Непрекъснатото обучение на персонала осигурява правилната оценка на кредитния риск при отпускането на кредити, както и внимателното проследяване на кредитните експозиции през целия им срок и своевременното взимане на подходящи мерки. Поради това качеството на кредитния портфейл на ПроКредит значително надвишава средно статическите показатели в банковия сектор в България.

Кредитният риск за клиент в Групата периодично се измерва в количествени показатели като се изчислява потенциал за понасяне на риск чрез прилагането на модел за кредитен риск. Използват се също и подходящи стрес сценарии за определяне на икономическия капитал необходим на Групата за покриване на кредитния риск от клиента при крайно неблагоприятни обстоятелства.

Кредитни ангажименти

Основното предназначение на този вид инструменти е да се гарантира наличието на средства, когато те бъдат поискани от клиента. Гаранциите, които представляват неотменим ангажимент от страна на Групата да плати, в случай че клиентът не изпълни свое задължение към трета страна, пораждат същия кредитен риск, както кредитите.

Ангажиментите за предоставяне на кредити представляват неизползваната част от кредити и гаранции. Относно кредитния риск по ангажименти за предоставяне на кредити, Групата е изложена на потенциален риск от загуба в размер на неизползваната част от кредита. Вероятният размер на загубата е по-малък от общата стойност на ангажиментите, тъй като повечето ангажименти за предоставяне на кредити са подчинени на условия за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиентите.

4 Управление на риска (продължение)

г Риск от контрагента (включително риск от емитента)

Групата определя риска от контрагента, включително риска от емитента, като риск при който контрагентът/емитентът не желае или няма възможност да изпълни задълженията си навреме или изцяло. В Групата рискът от контрагента произтича предимно от поддържане на високо ниво на ликвидни активи с цел намаляване на ликвидния риск. Също така е налице и структурна експозиция към БНБ под формата на минимални задължителни резерви.

Рамката за управление на риска от контрагента се одобрява от ръководството на Групата и е заложена в съответните политики и стандарти. Същите дефинират риска от контрагента, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания относно управлението, мониторинга и отчетността. Както Комитетът за активите и пасивите, така и Комитетът за оценка на общия риск вземат решения по отношение на риска от контрагента.

Стратегията за цялостното управление на риска от контрагента се състои в това ликвидните активи в Групата да се инвестират сигурно и по диверсифициран начин. ПроКредит Банк опитва да генерира приходи от тези активи, но по-важната и цел е да осигури надеждно разпределение и своевременно наличие на активите, следователно преобладават съображенията за риска. Поради това Групата работи само с внимателно подбрани надеждни банки с висок кредитен рейтинг, предоставя депозити за кратки срокове (до три месеца, но обикновено за по-кратко) и използва само много ограничено количество прости финансови инструменти. Рискът от емитента се управлява по същия принцип. В Групата е забранено да извършва спекулативна търговия или търгуване със собствен капитал. Влиянието от страна на промените на пазара върху Групата е ограничено. Причините са, че обемът на ценните книжа е сравнително малък и емитентите се подбират внимателно, въз основа на консервативни критерии за риск.

По принцип партньорите на Групата са БНБ, Българското правителство и търговските банки. Основните експозиции са салдата по сметките, краткосрочни депозити, високо ликвидни ценни книжа, а в много ограничен мащаб - прости деривативни инструменти за управление на ликвидността и с цел хеджиране (предимно валутни форуърди и суапове). Експозицията на Групата към риск от контрагента и през 2017 бе повлияна от предоставяне на средства на други банки от групата (по-точно ПроКредит Банк Германия и ПроКредит Банк Сърбия). Портфейлът от ценни книжа намаля поради падежиране на държавни ценни книжа, държани от Групата. Ликвидните активи, различни от наличните пари на Групата са разпределени, както следва:

Контрагент	31 дек. 2017	в %	31 дек. 2016	в %
БНБ	147,312	32%	155,812	30%
Задължителен резерв	132,277	29%	111,006	21%
Други	15,035	3%	44,806	9%
Банкови групи	288,320	62%	331,511	63%
Банки от ОИСР	288,320	62%	331,511	63%
Местни банки	-	-	-	-
Ценни книжа, издадени от българското правителство	28,729	6%	39,655	7%
Общо	464,361	100%	526,978	100%

4 Управление на риска (продължение)

г Риск от контрагента (включително риск от емитента) (продължение)

В таблицата по-долу е представено разпределение на притежаваните дългови инструменти и вземанията от банки в зависимост от определения кредитен рейтинг, според кредитната оценка на признати агенции за външна кредитна оценка:

Към 31 декември 2017 г.

Рейтинг	Финансови активи на разположение за продажба	Вземания от банки	Общо
AA- до AA+	-	3	3
A- до A+	-	-	-
BBB- до BBB+	28,729	-	28,729
Без рейтинг	-	288,317	288,317
Общо	28,729	288,320	317,049

Към 31 декември 2016 г.

Рейтинг	Финансови активи на разположение за продажба	Вземания от банки	Общо
AA- до AA+	9,323	3	9,326
A- до A+	-	5	5
BBB- до BBB+	30,332	48,745	79,077
Без рейтинг	-	282,758	282,758
Общо	39,655	331,511	371,166

При риск от контрагента за „просрочие“ и „обезценен“ остават същите определения както при кредитен риск от клиента. Благодарение на внимателния подбор на контрагентите, нито една от показаните позиции не е в просрочие, нито показва признаци за обезценка към 31 декември 2017 г. Съответно за тях не са заделени провизии за обезценка през 2017 г.

Както при кредитния риск от клиента, така и рискът към контрагента/емитента се управлява чрез система от лимити. ПроКредит Банк сключва сделки единствено с партньори, които преди това са били внимателно анализирани и за които има одобрен лимит. Общият лимит за банки извън ОИСР не може да надвишава 10% от капитала на ПроКредит Банк без предварителното одобрение на Комитета за управление на активите и пасивите или Комитета за управление на риска на ПроКредит групата. За банки от ОИСР прагът е 25%. Типичният матуритет на срочните депозити е до три месеца; по-дългите срокове подлежат на одобрение от споменатите комитети. Също така се изисква одобрение преди всяка инвестиция в ценни книжа. Рискът от контрагента на Групата се измерва и анализира редовно като част от изчисленията за потенциала за поемане на риск. При изчисляване на коригираната спрямо риск и срок експозиция, се вземат предвид и всички експозиции.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск

Видовете пазарен риск, засягащи Групата, са валутният и лихвеният риск. В съответствие със стратегията на ПроКредит Групата, валутен или лихвен риск не могат да бъдат поети за спекулативна търговия или търгуване за собствена сметка. Ето защо, ПроКредит Банк не притежава търговски портфейл по смисъла на Базелското споразумение за капитала. Групата затваря валутните си позиции доколкото е възможно. Лихвеният риск се управлява чрез предварително одобрени лимити. Валутните и лихвените деривати се използват единствено за хеджиране или ликвидност. Групата не прилага хеджиране, по смисъла на МСС 39.

Тъй като ПроКредит Банк е институция, която не притежава търговски портфейл и няма стокови позиции, валутният риск е единственият от пазарните рискове, съгласно член 351 в регулация № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционни фирми и изменящ регламент на ЕС № 648/2012 (Регламент 575/2013), отнасящо се до регулаторните капиталови изисквания. Валутният риск се определя като рискът, при който институцията може да понесе загуби или да е негативно засегната от колебанията на валутните курсове.

Рамката за управление на валутния риск е одобрена от ръководството на Групата и е заложена в съответните политики и стандарти. Същите дефинират валутния риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Както Комитетът за управление на активите и пасивите, така и Комитетът за оценка на общия риск вземат решения по отношение на валутния риск.

Ефектът от валутния риск е налице във отчета за приходи и разходи, когато обемите на активите и пасивите, деноминирани в чуждестранни валути, не съвпадат и обменните курсове се променят неблагоприятно. Основният индикатор на риска, който улавя несъответствието на баланса за всяка валута, е откритата валутна позиция. Общата откритата валутна позиция се изчислява като сума от абсолютните стойности на отделните валутни позиции и се ограничава до 10% от капитала на Групата, освен ако отклонение от този праг не е одобрен от Комитета за управление на активите и пасивите или Комитета за управление на риска. Определен е праг от 7.5% от капитала на ПроКредит Банк за индикатор за ранно предупреждение за общата сума на открити валутни позиции, и $\pm 5\%$ за всяка отделна откритата валутна позиция. Ефектът за приходите и разходите, произтичащи от откритата валутна позиция също се измерва редовно при изчисляване на потенциала за поемане на ПроКредит Банк. Изчислението се базира на анализ от типа „Стойност под риск“ на откритите валутни позиции като се взимат под внимание исторически екстремните колебания в обменния курс през последните седем години. В допълнение се провеждат редовни стрес-тестове за риска произтичащ от откритите валутни позиции. Таблицата по-долу обобщава експозицията на Групата към валутен риск.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Към 31 декември 2017 г.	Левове	Евро	Щ.Д.	Други	Общо
Активи					
Парични средства и сметки в БНБ	175,197	15,831	994	55	192,077
Вземания от банки	-	241,627	40,801	5,892	288,320
Финансови активи на разположение за продажба	27,352	2,143	3,097	-	32,592
Кредити и вземания от клиенти	745,473	697,492	1,843	-	1,444,808
Обезценка на кредити и вземания от клиенти	(17,012)	(23,931)	(30)	-	(40,973)
Дълготрайни материални активи	41,295	-	-	-	41,295
Нематериални активи	3,780	-	-	-	3,780
Отсрочени данъчни активи	558	-	-	-	558
Други активи	10,912	2,032	-	-	12,944
Общо активи	987,555	935,194	46,705	5,947	1,975,401
Пасиви					
Привлечени средства от банки	30,057	53,801	-	-	83,858
Привлечени средства от клиенти	949,983	460,527	49,317	6,318	1,466,145
Привлечени средства от институции	-	200,815	-	-	200,815
Други пасиви	3,924	2,881	165	2	6,972
Провизии	569	-	-	-	569
Текущи данъчни пасиви	373	-	-	-	373
Общо пасиви	984,906	718,024	49,482	6,320	1,758,732
Нетна балансова позиция	2,649	217,170	(2,777)	(373)	216,669
Кредитни ангажименти (прил. 30)	193,961	73,415	979	-	268,355
Открити спот сделки	3,325	132	(3,153)	(294)	10
Към 31 декември 2016 г.	Левове	Евро	Щ.Д.	Други	Общо
Общо активи	825,211	982,008	45,424	9,572	1,862,215
Общо пасиви	824,634	746,986	46,531	9,479	1,627,630
Нетна балансова позиция	577	235,022	(1,107)	93	234,585
Кредитни ангажименти (прил. 30)	200,727	62,617	5,912	-	269,256
Открити спот сделки	1,956	(645)	(1,362)	59	8

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск в банковия портфейл

Лихвен риск в банковия портфейл е рискът от загуби, породени от промени в пазарните нива на лихвените проценти и произтича от структурни несъответствия между лихвочувствителните активи и пасиви.

Рамката за управление на лихвения риск е одобрена от ръководството на Групата и е залегнала в политиките и стандартите. Те дефинират лихвения риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Комитетът за оценка на общия риск е отговорен за всички ключови решения свързани с управлението лихвения риск, като анализира профила на лихвения риск в Групата минимум веднъж на тримесечие. В допълнение, Комитетът за управление на активите и пасивите следи всяка сделка, която е чувствителна към промени в лихвените проценти, има условен размер над 5% от капитала на Групата и матуритет над шест месеца до следващата преоценка. Това е предвидено, за да се избегне сключването на сделки, които могат да имат отрицателно въздействие върху лихвения риск на институцията.

С цел поддържане на приемливо ниво на лихвения риск, дори при отпускане на кредити с по-дълъг матуритет, ПроКредит Банк предлага на клиентите си кредити с променлива лихва, а също така отпуска кредити с по-кратки срокове. По този начин следващите дати, при които се променя лихвения процент на активите могат да бъдат съпоставени с съответните данни на които се променя лихвения процент на задълженията, дори когато задълженията са с по-краткосрочни падежи от тези на кредитите. С цел да предоставя заеми с променлив лихвен процент по прозрачен начин, Групата използва публично достъпни лихвен проценти като база за сравнение при регулиране на лихвените проценти и обяснява това ясно на клиента в момента на отпускане на кредита.

Методът за измерване, мониторинг и ограничаване на лихвения риск на Групата се базира на анализи на лихвения дисбаланс. Активите и пасивите, се разпределят във времеви интервали в зависимост от условията на съответните договори. Безсрочните депозити се включват в анализа на дисбаланса като безлихвени, а спестовните сметки са представени във времеви период до един месец. В таблицата са включени активите и пасивите на Групата, представени по балансова стойност, групирани според по-ранната от двете дати – следваща дата на промяна на лихвения процент или договорната дата на падеж. Кредитите на клиенти, които са нелихвени представляват експозиции с влошено кредитно качество.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Към 31 декември 2017 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Нелих- вени	Общо
Активи							
Парични средства и сметки в БНБ	5,646	-	-	-	-	186,431	192,077
Вземания от банки	260,822	19,558	-	-	-	7,940	288,320
Финансови активи на разположение за продажба	13,273	8	2,072	13,375	-	3,864	32,592
Кредити и вземания от клиенти	185,909	436,557	723,962	45,521	23,714	29,145	1,444,808
Обезценка на кредити и вземания от клиенти	(3,057)	(7,410)	(12,713)	(2,439)	(592)	(14,762)	(40,973)
Дълготрайни материални активи	-	-	-	-	-	41,295	41,295
Нематериални активи	-	-	-	-	-	3,780	3,780
Отсрочени данъчни активи	-	-	-	-	-	558	558
Други активи	-	-	-	-	-	12,944	12,944
Общо активи	462,593	448,713	713,321	56,457	23,122	271,195	1,975,401
Пасиви							
Привлечени средства от банки	30,027	-	8,672	44,984	-	175	83,858
Привлечени средства от клиенти	334,325	87,129	263,649	5,919	-	775,123	1,466,145
Привлечени средства от институции	-	93,275	39,086	68,454	-	-	200,815
Други пасиви	-	-	-	-	-	6,972	6,972
Провизии	-	-	-	-	-	569	569
Текущи данъчни пасиви	-	-	-	-	-	373	373
Общо пасиви	364,352	180,404	311,407	119,357	-	783,212	1,758,732
Лихвен дисбаланс	98,241	268,309	401,914	(62,900)	23,122	(512,017)	216,669
Към 31 декември 2016 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Нелих- вени	Общо
Общо активи	439,770	387,380	673,604	73,785	19,045	268,631	1,862,215
Общо пасиви	384,480	223,413	270,491	10,757	-	738,489	1,627,630
Лихвен дисбаланс	55,290	163,967	403,113	63,028	19,045	(469,858)	234,585

Въздействието на икономическата стойност е ключов показател за управлението на лихвения риск и измерва потенциалната промяна в икономическата стойност на всички активи и пасиви при внезапна неблагоприятна промяна на лихвените проценти. За EUR или USD се приема паралелно изместване на кривата на лихвения процент от +/- 200 базисни пункта в съответствие с Базелското споразумение за капитала. За местните валути величината на шоковете се изчислява чрез прилагане методология от VaR-тип, като се вземат под внимание колебанията на лихвените проценти през последните седем години.

Потенциалното икономическо въздействие, когато се симулира едновременно (в посока нагоре или надолу) неблагоприятен лихвен шок за всички валути, не трябва да надвишава 10% от капитала на Групата, освен ако не е одобрена от Комитета за управление на риска на ПроКредит Групата; индикаторът за ранно предупреждение за всяка валута се определя на 5%.

Втори ключов индикатор измерва потенциалното въздействие на сътресения в лихвените проценти върху очакваните приходи на групата за период от три месеца.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Тази мярка за риска показва как промяната в отчета за доходите може да бъде повлияна краткосрочно от лихвения риск и се счита за значителна, ако надвишава 1% от капитала на групата. В допълнение, ефектът върху приходите и разходите се наблюдава 12 месеца. Таблицата по-долу представя сценарий на стрес тест, който показва ефекта върху годишния нетен доход на Групата, при промяна на средната историческа цена на 6 месечния Euribor.

Валута	31 декември 2016		31 декември 2016	
	12-месечни приходи от лихви	Лихвен шок базисни пункта	12-месечни приходи от лихви	Лихвен шок базисни пункта
BGN	120	+0.03%	324	+0.10%
EUR	93	+0.03%	266	+0.10%
USD	213	+0.03%	590	+0.10%
Общо сума	426		1,180	

Експозицията на Групата към лихвен риск се определя количествено и се анализира всяко тримесечие като част от изчисляването на потенциала за понасяне на риск.

е Ликвиден риск

Ликвидният риск и рискът за финансиране се отнасят до краткосрочните и дългосрочни възможности на ПроКредит Банк да посреща финансовите си задължения напълно и своевременно.

Рамката за управление на ликвидния риск и риска за финансиране на ПроКредит Банк е одобрена от ръководството на Групата и е залегнала в съответните политики и стандарти. Те дефинират ликвидния риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Комитетът по управление на активите и пасивите е отговорен за всички ключови оперативни решения свързани с управлението на ликвидния риск. Избрани показатели на ликвидния риск се отчитат и представят детайлно всеки месец на Комитета за управление на риска на ПроКредит Групата.

Ликвидният риск е ограничен от факта, че Групата, предимно отпуска заеми, които са с месечни погасителни вноски и се финансират предимно от местни привлечени средства от клиенти. Операциите по приемане на депозити са фокусирани върху целевата група на Групата от бизнес клиенти и физически лица, с които има установени стабилни взаимоотношения.

Ликвидният риск се измерва, наред с други инструменти, чрез анализ на дисбаланса между падежите на активите и пасивите, чрез който се ограничава риска на базата на показателя за ликвидност "Очаквани падежи на активите до 30 дни / Очаквани падежи на задълженията до 30 дни" ≥ 1 , който изисква от институцията да поддържа достатъчна ликвидност за следващите 30 дни. В допълнение, има определени показатели за ранно предупреждение които се наблюдават с помощта на отчетни индикатори. Ако показателите се покачат над, или, според случая, паднат под отчетните индикатори, причините трябва да бъдат изяснени, и ако е целесъобразно, трябва да се вземат мерки за намаляване на риска от ALCO и да се информира ръководството на финансовия риск на ПроКредит Групата. Ключов индикатор е показателят за високо ликвидни активи към депозити на клиенти, който определя, че Групата трябва винаги да разполага с достатъчно ликвидни активи, за да бъдат в състояние да изплатят най-малко 20% от всички клиентски депозити по всяко време. Този индикатор е 31.8% към края на 2017 г. (2016 г: 37.7%).

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск (продължение)

В допълнение, като част от управлението на риска, ежемесечно и извънредно се провеждат пазарни и комбинирани стрес-тестове с цел подsigуряване на достатъчна наличност от ликвидни средства, за посрещане на задълженията дори и при неблагоприятни условия. Нещо повече, ПроКредит Банк има план за ликвидност при извънредни ситуации. Ако възникнат непредвидени обстоятелства и се окаже, че някоя отделна институция от ПроКредит Групата не разполага с достатъчно ликвидни средства, ПроКредит Холдинг ще се намеси като "кредитор от последна инстанция". За тази цел ПроКредит Холдинг поддържа адекватен ликвиден резерв.

Ликвидността на Групата се управлява на ежедневна база от съответните отговорни звена (т.е. Капиталови пазари и ликвидност), на базата на одобрени от Комитета за управление на активите и пасивите прогнози за паричните потоци, които отчитат планираното бизнес развитие и показателите за ликвидност, и които се контролират от Управление на риска и Комитета за управление на активите и пасивите.

Таблицата по-долу представя анализ на активите и пасивите на Групата, групирани по остатъчния срок до техния договорен падеж към края на отчетния период. Остатъчния срок до договорения падеж се определя като периода между датата на баланса и договорената дата на падеж на актива или пасива, или датата, на която се дължи частично плащане по договора за актив или пасив.

Падежи на активите и пасивите

Към 31 декември 2017 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Общо
Активи						
Парични средства и сметки в БНБ	192,077	-	-	-	-	192,077
Вземания от банки	268,763	19,557	-	-	-	288,320
Финансови активи на разположение за продажба	13,273	8	2,072	13,376	3,863	32,592
Кредити и вземания от клиенти	33,915	55,859	318,965	733,830	302,239	1,444,808
Обезценка на кредити и вземания от клиенти	(731)	(844)	(5,706)	(11,833)	(21,859)	(40,973)
Дълготрайни материални активи	-	-	-	-	41,295	41,295
Нематериални активи	-	-	-	-	3,780	3,780
Отсрочени данъчни активи	-	-	558	-	-	558
Други активи	3,165	-	-	-	9,779	12,944
Общо активи	510,462	74,580	315,889	735,373	339,097	1,975,401
Пасиви						
Привлечени средства от банки	30,248	85	387	47,108	6,030	83,858
Привлечени средства от клиенти	1,103,297	88,927	267,367	5,921	633	1,466,145
Привлечени средства от институции	5,880	144	11,853	173,421	9,517	200,815
Други пасиви	6,507	-	-	-	465	6,972
Провизии	569	-	-	-	-	569
Текущи данъчни пасиви	-	373	-	-	-	373
Общо пасиви	1,146,501	89,529	279,607	226,450	16,645	1,758,732
Нетен ликвиден дисбаланс	(636,039)	(14,949)	36,282	508,923	322,452	216,669
Към 31 декември 2016 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Общо
Общо активи	490,288	106,362	307,384	667,366	290,815	1,862,215
Общо пасиви	1,125,611	105,539	279,290	94,112	23,078	1,627,630
Нетен ликвиден дисбаланс	(635,323)	823	28,094	573,254	267,737	234,585

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск (продължение)

В позицията „Привлечени средства от клиенти” с падеж до 1 месец са включени всички безсрочни депозити в размер на 756,973 хил. лева (2016 г.: 724,985 хил. лева). Ръководството на Групата счита, че тези средства няма да бъдат изтеглени по едно и също време или в рамките на периода, за който се отнасят. В допълнение, при анализ на поведението на вложителите в Групата бе установено, че 86% от срочните депозити не са били изтеглени на падеж, а автоматично са предоговорени при сходни условия.

В таблицата, представена по-долу, са показани финансовите задължения на Групата под формата на договорени недисконтирани парични потоци, които са отнесени в съответния времеви интервал.

Анализ на падежите на финансовите активи и финансовите пасиви

Към 31 декември 2017 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Общо	Общо балансова стойност
Парични средства и сметки в БНБ	192,078	-	-	-	-	192,078	192,078
Вземания от банки	268,763	19,553	-	-	-	288,316	288,320
Финансови активи на разположение за продажба	13,310	11	2,318	13,531	-	29,170	32,592
Кредити и вземания от клиенти	33,624	62,346	344,577	797,753	325,474	1,563,774	1,444,808
Общо финансови активи	507,775	81,910	346,895	811,284	325,474	2,073,338	1,957,798
Привлечени средства от банки	30,261	113	1,017	48,291	6,207	85,889	83,857
Привлечени средства от клиенти	1,103,418	88,944	267,928	6,007	635	1,466,932	1,466,145
Други привлечени средства	5,880	205	73,264	114,388	9,517	203,254	200,816
Общо финансови пасиви	1,139,559	89,262	342,209	168,686	16,359	1,756,075	1,750,818
Към 31 декември 2016 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Общо	Общо балансова стойност
Парични средства и сметки в БНБ	211,268	-	-	-	-	211,268	211,268
Вземания от банки	245,377	39,117	47,177	-	-	331,671	331,511
Финансови активи на разположение за продажба	1,314	9,347	420	29,753	-	40,834	42,835
Кредити и вземания от клиенти	29,481	65,795	293,026	716,780	264,507	1,369,589	1,251,556
Общо финансови активи	487,440	114,259	340,623	746,533	264,507	1,953,362	1,837,170
Привлечени средства от банки	15,862	20,108	6,562	13,788	7,028	63,348	61,943
Привлечени средства от клиенти	921,876	65,561	258,195	73	669	1,246,374	1,245,779
Други привлечени средства	176,025	19,615	21,087	82,025	15,203	313,955	313,212
Общо финансови пасиви	1,113,763	105,284	285,844	95,886	22,900	1,623,677	1,620,934

Рискът от финансиране е опасността да не може да се получи допълнително финансиране, или да се получи само при значително по-висока цена. Затова той обхваща части от несистемния ефект при изменението на лихвените проценти. Този риск се ограничава от факта, че Групата финансира своите кредитни операции предимно чрез клиентски депозити, допълнени от дългосрочни кредитни линии от международни финансови институции или други институции от Прокредит Групата. Прокредит Банк се финансира рядко от междубанковия и финансовия пазар.

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск (продължение)

Групата управлява и ограничава риска за финансиране посредством планиране на бизнеса, анализ на дисбаланса на падежите и определени индикатора. Нуждите от финансиране, възникващи в процеса на бизнес планирането, се следят и редовно се ревизират. Комитетът за управление на активите и пасивите следи развитието на всички значими индивидуални сделки с институции, които предоставят външно финансиране, и по-специално международните финансови институции (МФИ). Важен индикатор за ограничаване на риска от финансиране е показателят за концентрация на депозити. Той се определя като дял на десетте най-големи вложители в общата депозитна база на групата, и не трябва да надвишава 20% (стойността му бе 9% в края на 2017 г.). Освен това, финансирането от междубанковия пазар е ограничено до ниско ниво.

ж Управление на операционния риск

Групата определя операционния риск като риска от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи, и/или външни събития. Това определение включва правен риск, както и репутационен риск. Създадени са целеви политики, одобрени от ръководството, относно управлението на операционния риск, превенцията от измами, информационната сигурност и аутсорсинга, които се ревизират ежегодно. Принципите, залегнали в тези документи имат за цел да управляват ефективно операционния риск и риска от измами в Групата и са съобразени с изискванията Базелското споразумение за „стандартизиран подход“ към операционния риск.

В Групата има назначен служител, който да осигури ефективно внедряване на рамката за операционен риск и риск от измами в институцията. В допълнение, Комитета за управление на операционния риск взема решения за въпроси свързани с операционния риск. Съществуващата централизирана и децентрализирана процедура за отчетност гарантира, че ръководството, както и останалите членове на Комитета за управление на операционния риск получават редовни подробни доклади относно операционния риск, въз основа на които да взимат решения.

Процесът на управление на операционния риск се състои от идентифициране, оценка, мерки, мониторинг, комуникация и документация и последващ контрол на операционния риск и риска от измама. Основните инструменти, използвани за управление на тези рискове са база данни за рискови събития, годишни оценки на риска, основни рискови показатели и одобрение на нови рискове.

Базата данни за рискови събития е инструмент, създаден с цел да бъдат документираны, анализирани и ефективно комуникирани всички операционни рискови събития в Групата. За разлика от последващия анализ на рисковите събития от базата, годишните оценки на риска са систематичен начин за идентифициране и оценяване на съществените рискове, с цел да потвърдят адекватността на контролната среда. Основните рискови индикатори се използват като показатели за повишен риск за измама в специфични области на банковите операции или специфични локации, които биха могли да бъдат използвани от потенциален измамник. Тези показатели редовно се анализират и при необходимост се взимат решения за превантивни мерки. За да бъде изчерпателно описанието на операционния риск, новите продукти, процеси и инструменти преди тяхното въвеждане трябва да бъдат анализирани с цел определяне и управление на потенциалните рискове. Това се постига посредством процеса за одобрение на нови рискове.

4 Управление на риска (продължение)

3 Рискове, произтичащи от пране на пари, финансиране на тероризма и други деяния, наказуеми от закона

Етичното поведение е неразривна част от ценностно ориентирания бизнес модел на ПроКредит Банк. Предотвратяването на прането на пари, финансирането на тероризма и измамите са ключови моменти във визията на Групата. ПроКредит Банк не толерира каквито и да било дейности свързани с измама, а също и съмнително поведение както от страна на клиентите, така и на своите служители.

Групата изпълнява всички национални регулаторни изисквания по отношение на превенцията на прането на пари и финансирането на тероризма. Тъй като ПроКредит групата се наблюдава от Федералното управление за финансов надзор на Германия (BaFin), ПроКредит Банк също изпълнява изискванията, предвидени в германския Закон за изпирането на пари. Кодексът за поведение и Изключващият списък представляват основните норми и правила, които всички служители на Групата са длъжни да спазват. Определени насоки (например Политиката за превенция на прането на пари и Политиката за превенция на измамите) определят как тези основни правила трябва да се прилагат на практика.

Освен идентифицирането всички договарящи се страни и изясняването на целите на бизнес отношенията, принципа "опознай клиента" на ПроКредит Банк винаги включва определяне на бенефициента на всички средства, които се управляват чрез клиентските сметки. Действителните собственици са физически лица, които практически се възползват от дадена бизнес структура, дори и да не са персонално упоменати по време на бизнес отношенията с даден клиент. Без изключение, Групата идентифицира и проверява всички лица, които биха могли да бъдат действителните собственици. В допълнение, Групата използва специализиран софтуер за идентифициране на плащанията, които дават повод за съмнение за пране на пари, финансиране на тероризъм или измама. Експертите от Мерки срещу изпиране на пари работят в тясно сътрудничество с компетентните правоприлагащи органи и докладват редовно на съответните отговорни за мерките срещу изпирането на пари длъжностни лица в ПроКредит Холдинг.

и Управление на капитала

Размерът на риска, който се поема от ПроКредит Банк в нито един момент не може да бъде по-голям от размера на капитала необходим за покриването му. Това правило се прилага посредством използването на различни индикатори, за които са установени лимити и нива за ранно предупреждение. Показателите включват изчисляване на капиталова адекватност в съответствие с действащото законодателство (т.е. Наредба 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета) както и изчисляване адекватността на вътрешния капитал в рамките на вътрешния анализ на адекватността на капитала (БААК).

Управлението на капитала в Групата има следните цели:

- спазване на външните изисквания за капитала
- съответствие с вътрешно определени минимални изисквания за капиталова адекватност
- подкрепа за Групата при изпълнението на плановите ѝ за устойчив растеж при следване на бизнес стратегията да бъде основна банка на малките и средни предприятия.

Управлението на капитала в ПроКредит Банк се ръководи от специфични политики и се контролира на месечна база от ръководството.

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

Вътрешен анализ на адекватността на капитала

Вътрешният анализ на адекватността на капитала е ключов елемент от управлението на риска. Оценяването на адекватността на вътрешния капитал представлява определяне на потенциала на Групата за понасяне на риск. Наличните капиталови ресурси се сравняват с капиталовата необходимост, която произтича от рисковия профил и изложеността на риск, за да се гарантира, че във всеки един момент наличните капиталови ресурси са достатъчни. Това е непрестанен процес, който предоставя яснота за капиталовите изисквания и експозицията към материални рискове.

Методологията, която се използва за изчисляване на необходимия икономически капитал за покриване на различните рискове, се базира на приложими и налични статистически модели. Прилагат се екстремни сценарии, някои от които са наблюдавани исторически в отделни страни, в които ПроКредит групата оперира, като се прави проверка на възможността за поемане на подобни шокове. Водещ принцип при изчисляване на потенциал за поемане на риск е, че Групата е в състояние да понесе екстремни шокови сценарии, без да бъдат застрашени интересите на депозиторите и другите кредитори. 2009 г. и 2010 г., като част от периода на икономическа криза, показаха, че от една страна е необходим консервативен подход към управлението на капитала, а от друга бе демонстрирана способността на Групата да работи в условията на утежнена икономическа обстановка.

Подходът, който се прилага, за управление и наблюдение на БААК е при „недействащо предприятие“ („gone concern“). Оценяват се последиците от възникване на екстремна оперативна среда, включително ситуации, които не са обхванати от исторически данни и резултати от различни стрес сценарии. При „недействащо предприятие“ е предвиден достатъчен буфер за покриване на рисковите позиции, които или не са считани за съществени, или не могат да бъдат измерени и съдържат потенциал за загуба.

Материалните рискове, както и приложимите лимити за всеки един риск, за който се изчислява необходимият икономически капитал, отразяват рисковия профил на ПроКредит Банк и са обект на ежегоден преглед. Тези рискове са: кредитен риск, риск от контрагента (включително риск на емитента), лихвен риск, валутен риск и операционен риск.

В процеса на БААК изчисленият икономически капитал, който е необходим за покриване на различните рискове, се сравнява с наличния собствен капитал. За целите на БААК наличният собствен капитал се определя като потенциал за поемане на риск (ППР) и включва: собствения капитал според отчета за финансовото състояние, който се намалява с нематериалните активи и отсрочените данъчни активи и към който се добавя капиталът от втори ред. Ресурсите на разположение за покриване на риск (РРПР) се определят на 60% от ППР. Само РРПР се използват при установяване на лимити за всяка една риск категория. По този начин на разположение е буфер от 40% от ППР, което позволява покриване на евентуални недостатъци на прилаганите модели, както и неблагоприятни ефекти, които могат да се асоциират с рискове, които не са изрично включени при изчисляване на БААК. Изчисленията се извършват на консолидирана основа. Повече детайли за определения вътрешен капитал в процеса на БААК и потенциала за понасяне на риск са налични в следната таблица.

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

Към 31 декември 2017

Материални рискове	Лимит (% от ППР)	Лимит (сума)	Използван лимит (сума)	Използван лимит (%)
Кредитен риск	33.0%	71,952	34,684	15.9%
Риск от контрагента	5.0%	10,902	849	0.4%
Валутен риск	2.0%	4,361	40	0.0%
Лихвен риск	10.0%	21,804	8,236	3.8%
Операционен риск	10.0%	21,804	10,623	4.9%
Ресурси на разположение за покриване на риск (лимитирани до 60% от ППР)	60.0%	130,823	54,432	25.0%
Потенциал за поемане на риск (ППР)	-	218,035	-	-

Регулаторни изисквания за капиталова адекватност

От 1 януари 2014 г. споразумението „Базел III“ за собствения капитал на банките, бе въведено в България чрез Директивата за капиталовите изисквания (CRD) 2013/36/EU и Регламента за капиталовите изисквания (CRR) (EU) №575/2013, е задължително за в Групата. Съгласно чл. 92 на Регламент 575/2013 минималното капиталово изискване за съотношение на обща капиталова адекватност е в размер на 8% от общата рискова експозиция. В допълнение към това изискване се включват и капиталовите буфери, които БНБ изисква от банките в България да подържат съгласно разпоредбите на Наредба N8 за капиталовите буфери на банките. Това са:

- предпазен капиталов буфер под формата на базов собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от общата сума на рисковата експозиция;
- буфер за системен риск под формата на базов собствен капитал от първи ред, равняващ се на 3.0% от общата сума на рисковата експозиция.

След включване на капиталовите буфери към капиталовите изисквания тяхната минимално изискуема стойност ефективно става 13.5%. Политиката на Групата за вътрешното управление на капитала поставя дори по-строги изисквания за общата капиталова адекватност с праг на докладване от 15.5% и лимит 14.5%.

При определяне на капиталовите изисквания за целите на изчисляване на капиталовата адекватност съгласно разпоредбите на Регламент 575/2013, Групата прилага следните подходи:

- Капиталови изисквания за кредитен риск и кредитен риск от контрагента – Стандартизиран подход съгласно Трета част, Дял II, Глава 2 на Регламент 575/2013.
- Капиталови изисквания за операционен риск – Стандартизиран подход съгласно Трета част, Дял III, Глава 3 на Регламент 575/2013. В сравнение с регулаторните капиталови изисквания за операционен риск, които са в размер на 17.9 милиона лева към 31 декември 2017 г., средната годишна загуба съгласно базата данни на рискови събития през последните три години е в размер на 160 хиляди лева.

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

Тъй като ПроКредит Банк не притежава търговски портфейл и освен това не участва в операции, включващи стоки, валутният риск е единственият пазарен риск, който трябва да се има предвид. Въпреки това, ПроКредит Банк не изчислява капиталово изискване за валутен риск, тъй като общата нетна валутна позиция (с изключение на валутата EUR) на практика се поддържа на ниво много близо до 0% от капитала (към 31.12.2017 г. е 0,16%, което е по-малко от минималния праг от 2%, съгласно Регламент 575/2013).

Регулаторните капиталови съотношения се изчисляват, като собственият капитал се разделя на сумата от рисково-претеглените активи, като при изчисляване на всяко от съотношенията само съответните капиталови компоненти се вземат под внимание (на базовия собствен капитал от първи ред, на капитала от първи ред и на обща капиталова адекватност). Таблицата по-долу предоставя информация за регулаторните капиталови съотношения.

	2017	2016
Собствен капитал		
Базов собствен капитал от първи ред	177,552	174,661
Общо собствен капитал	177,552	174,661
Рисково-претеглени активи		
Рисково-претеглени активи за кредитен риск	870,244	819,715
Рисково-претеглени активи за операционен риск	132,789	135,754
Общо рисково-претеглени активи	1,003,033	955,469
Отношение на капиталова адекватност		
Базов собствен капитал от първи ред		
Отношение на адекватност на капитала от първи ред	17.7%	18.3%
Отношение на обща капиталова адекватност	17.7%	18.3%

Базовият собствен капитал от първи ред на Групата се състои от акционерен капитал и резерви, като се приспадат нематериалните активи. ПроКредит Банк планира ръстът на рисково-претеглените активи да бъде съпроводен единствено от увеличаване на капитала от първи ред.

5 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Таблицата, представена по-долу, обобщава балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата, разпределени в йерархичното ниво, което съответства на методите, приложени за определяне на справедливата стойност на инструментите.

Към 31 декември 2017 г.

Финансови активи	Категория*	Балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Парични средства и наличности по сметки в БНБ	СС	192,077	192,077	44,765	147,312	-
Вземания от банки	КВ	288,320	288,320	-	288,320	-
Кредити и вземания от клиенти	КВ	1,444,808	1,483,090	-	-	1,483,090
Финансови активи на разположение за продажба	РП	32,592	32,592	31,826	-	766
Общо		1,957,797	1,996,079	76,591	435,632	1,483,856

Финансови пасиви	Категория*	Балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Привлечени средства от банки	АС	83,857	83,982	-	30,174	53,808
Привлечени средства от клиенти	АС	1,466,145	1,466,126	-	1,073,612	392,514
Привлечени средства институции	АС	200,815	201,190	-	-	201,190
Общо финансови инструменти		1,750,817	1,751,298	-	1,103,786	647,512

Към 31 декември 2016 г.

Финансови активи	Категория*	Балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Парични средства и наличности по сметки в БНБ	СС	211,268	211,268	55,455	155,813	-
Вземания от банки	КВ	331,511	331,511	-	331,511	-
Кредити и вземания от клиенти	КВ	1,251,556	1,289,838	-	-	1,289,838
Финансови активи на разположение за продажба	РП	42,835	42,835	42,069	-	766
Общо		1,837,170	1,875,452	97,524	487,324	1,290,604

Финансови пасиви	Категория*	Балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Привлечени средства от банки	АС	61,943	61,986	-	45,197	16,789
Привлечени средства от клиенти	АС	1,245,779	1,245,946	-	877,731	368,215
Привлечени средства институции	АС	313,212	313,706	-	-	313,706
Общо финансови инструменти		1,620,934	1,621,638		922,928	698,710

* категории: СС – по справедлива стойност; КВ – кредити и вземания, РП – на разположение за продажба; АС – амортизирана стойност.

(i) Парични средства и парични еквиваленти

Включват се парични средства в брой и наличности по сметки в БНБ, включително минимални задължителни резерви, които са оповестени в прил. 15. Справедливата и балансовата стойности на тези активи съвпадат.

(ii) Вземания от други банки

Вземанията от други банки включват междубанкови депозити. Справедливата стойност на позициите с плаващ лихвен процент и овърнайт депозити съвпада с тяхната балансова стойност. Справедливата стойност на депозитите с фиксиран лихвен процент се базира на дисконтираните парични потоци чрез прилагане на лихвени проценти, използвани на паричния пазар за инструменти с подобен кредитен риск и матуритет.

5 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

(iii) Финансови активи на разположение за продажба

Портфейлът на Групата от държавни ценни книжа се отчита по справедлива стойност, като се използва Ниво 1: данни за обявени пазарни цени (непроменени) на активни пазари за същите инструменти. При малка част от портфейла от капиталови инструменти на Групата не са налични пазарни стойности (акции на SWIFT и Борика-Бансервиз АД). Тези инструменти се представят по цена на придобиване.

(iv) Кредити и вземания от клиенти

Предоставените кредити и други вземания от клиенти са представени нетно след приспадане на обезценката. Изчислената справедлива стойност на кредитите представлява дисконтираната сума на очакваните бъдещи парични потоци. Очакваните парични потоци се дисконтират с настоящите пазарни лихвени проценти с цел да се определи справедливата стойност. Разликата между справедливите и балансовите стойности изразява промените в настоящите пазарни лихвени проценти. Справедливата стойност включва очакваните бъдещи загуби, докато амортизираната стойност и съответната обезценка взема под внимание само претърпените загуби към датата на финансовия отчет.

(v) Депозити и заеми

Справедливата стойност на депозитите, които нямат определен матуритет, включително на нелихвените такива, е сумата, която е платима при поискване. Справедливата стойност на депозити с фиксиран лихвен процент и на други заемни средства, които нямат обявена пазарна цена, се базира на дисконтираните парични потоци чрез прилагане на лихвени проценти по нововъзникнали задължения, които имат подобен остатъчен матуритет.

Лихвени проценти, определени от отдел Капиталови пазари и ликвидност на ПроКредит групата, се използват като входящи данни за модел за дисконтирани парични потоци, в ако не са налични пазарни лихвени проценти, които да се приложат за определянето на справедливата стойност на финансови пасив, отчитани по амортизирана стойност. Те са представени в Ниво 3 по отношение на използваните хипотези. Лихвени проценти, определени от отдел Капиталови пазари и ликвидност на ПроКредит групата, са съобразени като са взети под внимание цената на финансиране в зависимост от валутата и матуритета, като е добавена и премия за риск, която зависи от вътрешния рисков профил за всяко дружество в рамките на ПроКредит групата (вкл. ПроКредит Банк (България) ЕАД). Вътрешно определените лихвени проценти регулярно се сравняват с тези, приложими при операции с трети лица и следователно са в съответствие с нормална сделка между пазарни участници към датата на оценка и при текущите пазарни условия.

5 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

По отношение на иззети активи и инвестиционни имоти (приложение 20) справедливата стойност се определя на база на вътрешни изчисления. Групата прилага следните модели на оценка:

- Метод на възстановителната стойност. При този метод под внимание се вземат текущите възстановителни разходи за възпроизвеждане на актива, като се включват и разходите за транспорт и за въвеждане в употреба.
- Метод на дисконтираните парични потоци (метод на приходната стойност). Отчита се настоящата стойност на нетните парични потоци, които се очаква да бъдат генерирани от актива, като се вземат предвид темпа на нарастване на приходите и планираните капиталови разходи; очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират, като се прилагам лихвен процент, който е рисково претеглен.
- Метод на пазарните аналози. При този метод е налице пряко сравнение с продажните цени на сходни активи.

6 Нетен доход от лихви	2017	2016
Приходи от лихви		
Кредити и вземания от клиенти	62,065	69,601
Финансови активи на разположение за продажба	181	341
Вземания от банки	281	45
Общо приходи от лихви	62,527	69,987
Разходи за лихви		
Привлечени средства от клиенти	1,399	2,213
Привлечени средства от банки и институции	1,832	1,690
Подчинен срочен дълг	-	-
Общо разходи за лихви	3,231	3,903
Нетен доход от лихви	59,296	66,084

В приходите от лихви от кредити и вземания от клиенти за 2017 г. са включени 1,000 хил. лева (2016 г.: 1,331 хил. лева), които са били начислени по кредити, класифицирани като различни от редовни.

7 Разходи за обезценка на финансови активи	2017	2016
Увеличение на обезценката	18,723	22,087
Намаление на обезценката	(16,135)	(12,757)
Приходи от отписани вземания	(2,049)	(5,984)
Директно отписани вземания	126	-
Общо разходи за обезценка	665	3,346

7 Разходи за обезценка на финансови активи (продължение)

Общо обезценката се състои от следното:

	2017	2016
Специфични провизии	10,424	8,247
Провизии за индивидуално значими експозиции	3,447	3,160
Провизии за портфейлно оценявани експозиции	4,852	10,680
Увеличение на обезценката	18,723	22,087

За вземанията от банки не се начисляват провизии, защото исторически не е имало неизпълнение на задължение и в момента не съществува обективно доказателство за обезценка.

8 Нетен доход от такси и комисиони

	2017	2016
Приходи от такси и комисиони		
Откриване и обслужване на сметки	10,372	5,615
Парични преводи	4,622	5,681
Картови операции	3,280	3,484
Застрахователни такси	1,237	934
Комисиони за обслужване	1,138	1,483
Касови операции	750	946
Документарни операции	463	636
Други	146	320
Общо приходи от такси и комисиони	22,008	19,099
Разходи за такси и комисиони		
Картови операции	955	896
Кореспондентски сметки	706	643
Други	317	29
Общо разходи за такси и комисиони	1,978	1,568
Нетен доход от такси и комисиони	20,030	17,531

9 Нетен доход от валутни операции

	2017	2016
Печалба от сделки в чуждестранна валута	6,903	6,056
Печалба/ (загуба) от валутна преоценка, нетно	425	171
Общо нетен доход от валутни операции	7,328	6,227

10 Нетен доход от финансови активи на разположение за продажба

	2017	2016
Печалба/ (загуба) при отписване на финансови активи	(72)	7,292
Общо нетен доход от финансови активи на разположение за продажба	(72)	7,292

11 Други (разходи)/приходи от дейността, нетно	2017	2016
Други приходи от дейността		
Приходи от продажба на активи	(14)	117
Приходи от продажба на иззети активи	182	224
Дивиденди от фин. активи на разположение за продажба	222	90
Приходи от нефинансови услуги	642	694
Други приходи	1,718	396
Общо други приходи от дейността	2,750	1,521
Други разходи от дейността		
Обезценка на иззети активи	2,970	2,982
Други разходи свързани с иззети активи	224	405
Други разходи	37	397
Общо други разходи от дейността	3,231	3,784
Други (разходи)/приходи от дейността, нетно	(481)	(2,263)

Позицията "Дивиденди от финансови активи на разположение за продажба" включва дивиденди, които са получени от дружества, в капитала на които Групата има неконтролиращо участие.

12 Разходи за персонала	2017	2016
Заплати	14,949	15,556
Разходи за пенсионно осигуряване	970	998
Други разходи за социално осигуряване	1,305	1,457
Други разходи за персонала	31	9
Общо разходи за персонала	17,255	18,020

13 Административни разходи	2017	2016
Плащания към Фонда за гарантиране на влоговете в банките и Фонда за реструктуриране на банките	5,279	5,057
Амортизация на дълготрайни активи	5,143	5,514
Други професионални услуги	3,528	3,336
Разходи за комуникация и транспорт	3,085	3,373
Консултантски, правни и одит услуги	2,784	3,040
Разходи за наем	2,289	2,984
Обучение	2,230	1,845
ИТ разходи	1,298	1,166
Охрана	1,278	1,439
Поддръжка и комунални разходи	1,171	1,224
Маркетинг, реклама и представителни разходи	599	668
Данъци, различни от тези върху печалбата	467	191
Други административни разходи	3,027	1,289
Общо административни разходи	32,178	31,126

Общо таксите за услугите предоставени от външните одитори възлизат на 142 хил. лв. (2016 г.: 124 хил. лв.)

14 Разходи за данъци върху печалбата	2017	2016
Текущ данък	4,093	4,717
Отсрочен данък (Прил.21)	(255)	(170)

Общо разходи за данъци върху печалбата	3,838	4,547
---	--------------	--------------

Данъкът върху печалбата се различава от теоретичния данък, който възниква при използване на основната данъчна ставка, както следва:

	2017	2016
Печалба преди данъчно облагане	36,003	42,379
Теоретичен данък при данъчна ставка 10 % (2016 г.: 10%)	3,600	4,238
Данъчен ефект от приходи необлагаеми за данъчни цели	(21)	(8)
Данъчен ефект от разходи непризнати за данъчни цели	259	317

Разходи за данъци	3,838	4,547
--------------------------	--------------	--------------

Ефективната данъчна ставка за 2017 г. е: 10.7% (2016 г.: 10.7%).

15 Парични средства и наличности по сметки в БНБ	2017	2016
Парични средства в брой	44,765	55,456
Наличности по сметки в БНБ (без МЗР)	15,035	44,806
МЗР	132,277	111,006

Общо парични средства и наличности в БНБ	192,077	211,268
---	----------------	----------------

Вземания от банки с матуритет до 3 месеца	288,322	284,494
МЗР неучастващо в паричните наличности за паричния поток	(132,277)	(111,006)

Общо парични средства и еквиваленти за целите на паричния поток	348,122	384,756
--	----------------	----------------

16 Вземания от банки	2017	2016
Разплащателни сметки	258,984	225,818
Вземания от банки до 3 месеца	29,336	58,675
Вземания от банки над 3 месеца	-	47,018

Общо вземания от банки	288,320	331,511
-------------------------------	----------------	----------------

17 Финансови активи на разположение за продажба	2017	2016
Български държавни ценни книжа	28,729	39,655
Акции	3,863	3,180

Общо финансови активи на разположение за продажба	32,592	42,835
--	---------------	---------------

Акциите включват участия в местни и чуждестранни финансови посредници.

17 Финансови активи на разположение за продажба (продължение)

	2017	2016
Начално салдо	42,835	28,012
Придобити	-	37,974
Отписани	(10,181)	(23,426)
Печалби/ (загуби) от промяна в бъдещата стойност	952	(215)
Амортизация на премията	(556)	(354)
Промяна в начислените лихви	(63)	144
Валутна преоценка	(395)	700
Краино салдо	32,592	42,835

18 Кредити и вземания от клиенти

	2017	2016
Общо кредити и вземания от клиенти	1,444,808	1,251,556
Обезценка	(40,973)	(42,165)
Общо нетни кредити и вземания от клиенти	1,403,835	1,209,391

19 Обезценка на кредити и вземания от клиенти

Изменението на провизиите е както следва:

	2017	2016
Салдо към 1 януари	42,165	38,616
Увеличение на обезценката	2,714	9,330
Отписани кредити	(3,906)	(5,781)
Салдо към 31 декември	40,973	42,165

Разходите за обезценка на кредити са формирани, както следва:

	2017	2016
Увеличение на обезценката	2,714	9,330
Изплатени вземания, отписани през минали периоди	(2,049)	(5,984)

Разходи за обезценка, признати в отчета за приходи и разходи

	2017	2016
	665	3,346

20 Дълготрайни материални и нематериални активи

	Земя и сгради	Обза- веждане	Оборуд- ване	Подобрения на наети сгради	Немате- риални активи	Общо
Отчетна стойност						
Стойност към 1 януари 2016 г.	33,564	2,349	34,331	6,571	10,180	86,995
Придобити	26	481	4,614	803	1,251	7,175
Отписани	-	(311)	(6,495)	(2,994)	(162)	(9,962)
Стойност към 31 декември 2016 г.	33,590	2,519	32,450	4,380	11,269	84,208
Натрупана амортизация						
Стойност към 1 януари 2016 г.	4,426	956	21,195	2,707	7,259	36,543
Разходи за амортизация	800	229	3,079	491	915	5,514
Натрупана амортизация по отписани активи	-	(21)	(6,108)	(1,587)	(161)	(7,877)
Стойност към 31 декември 2016 г.	5,226	1,164	18,166	1,611	8,013	34,180
Натрупана амортизация						
Стойност към 1 януари 2016 г.	29,138	1,393	13,136	3,864	2,921	50,452
Разходи за амортизация	28,364	1,355	14,284	2,769	3,256	50,028
Отчетна стойност						
Стойност към 1 януари 2017 г.	33,590	2,519	32,450	4,380	11,269	84,208
Придобити	135	208	222	88	1,536	2,189
Отписани	-	(503)	(3,901)	(2,276)	-	(6,680)
Стойност към 31 декември 2017 г.	33,725	2,224	28,771	2,192	12,805	79,717
Натрупана амортизация						
Стойност към 1 януари 2017 г.	5,226	1,164	18,166	1,611	8,013	34,180
Разходи за амортизация	807	207	2,840	276	1,012	5,142
Натрупана амортизация по отписани активи	-	(257)	(3,552)	(871)	-	(4,680)
Стойност към 31 декември 2017 г.	6,033	1,114	17,454	1,016	9,025	34,642
Балансова стойност						
Стойност към 1 януари 2017 г.	28,364	1,355	14,284	2,769	3,256	50,028
Стойност към 31 декември 2017 г.	27,692	1,110	11,317	1,176	3,780	45,075

21 Отсрочени данъчни активи

Отсрочените данъчни начисления включват следните временни разлики:

	2017	2016
Отсрочени данъчни активи		
Иззети активи	1,012	765
Неизползван отпуск от служители	59	75
Други временни разлики	45	58
Общо отсрочени данъчни активи	1,116	898
Отсрочени данъчни пасиви		
Дълготрайни активи	512	549
Други временни разлики	46	46
Общо отсрочени данъчни пасиви	558	595

Следващата таблица представя влиянието на отсрочените данъци:

	2017	2016
Неизползван отпуск от служители	(16)	15
Иззети активи	247	211
Дълготрайни активи	37	(14)
Други временни разлики	(13)	(42)
Обща промяна в отсрочените данъци (прил. 14)	255	170

22 Други активи

	2017	2016
Иззети активи	8,993	13,062
Търговски вземания	3,041	3,049
Авансови плащания и разходи за бъдещи периоди	787	767
Други данъчни вземания	123	1
Общо други активи	12,944	16,879

Иззетите активи, които са показани в таблицата по-горе, се отчитат по по-ниската от балансовата стойност на отписаните кредити или справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Равнение на балансовата стойност на иззетите активи е, както следва:

Иззетите активи	2017	2016
Стойност към 1 януари	13,062	19,727
Придобиване	578	1,518
Отписване (продажба)	(1,677)	(5,201)
Обезценка на иззети активи	(2,970)	(2,982)
Стойност към 31 декември	8,993	13,062

23 Привлечени средства от банки	2017	2016
Разплащателни сметки	175	329
Срочни депозити	30,000	35,700
Получени заеми	53,683	25,914
Общо привлечени средства от банки	83,858	61,943

Разплащателните сметки включват задължения към ПроКредит Банк Германия и задълженията към други банки от ПроКредит Групата в размер на 92 хил. лв. (2016 г.: 92 хил. лв.). Срочните депозити представляват задължения от паричния пазар към местни банки и са със срок до 1 месец. Получените заеми са задължения към ПроКредит Банк Германия в размер на 45,015 хил. лв. (2016 г.: 16,747 хил. лв.), с падеж 2019 г. задължения към ПроКредит Банк Германия в размер на 8,668 хил. лв. (2016: 9,167 хил. лв.), с падеж 2024 г.

24 Привлечени средства от клиенти	2017	2016
Депозити на виждане		
- Физически лица	104,437	121,599
- Бизнес клиенти	656,703	606,839
Общо депозити на виждане	761,140	728,438
Спестовни влогове		
- Физически лица	111,659	102,792
- Бизнес клиенти	184,543	38,953
Общо спестовни влогове	296,202	141,745
Срочни депозити		
- Физически лица	172,321	230,123
- Бизнес клиенти	220,211	137,925
Общо срочни депозити	392,532	368,048
Преводи в процес на изпълнение	16,271	7,548
Общо привлечени средства от клиенти	1,466,145	1,245,779

25 Привлечени средства от финансови институции

Институция	Крайна година на падеж	2017	2016
Европейски инвестиционен фонд (EIF)	2026	72,136	96,816
ПроКредит Холдинг	2020	68,601	176,025
Черноморска банка за търговия и развитие	2018	39,083	-
Кредитанщалт фюр Вийдерауфбау (KfW)	2018	20,995	20,784
Европейска инвестиционна банка (EIB)	2017	-	19,587
Общо привлечени средства от институции		200,815	313,212

Споразумението за заем с Европейския инвестиционен фонд е насочено към съфинансиране на малки и средни предприятия. Банката е в съответствие с всички коефициенти, включени в съответните договори за 2017 г.

26 Други пасиви	2017	2016
Кредитори	5,822	4,325
Други данъчни задължения	666	699
Приходи за бъдещи периоди	465	472
Други дължими суми	19	16
Общо други пасиви	6,972	5,512
27 Провизии	2017	2016
Провизии за пенсии	101	111
Провизии за задбалансови ангажименти	220	220
Провизии за неизползван отпуск от служители	248	394
Общо провизии	569	725

Задължения за дефинирани доходи при пенсиониране

Очакваната сума на задължението към всяка една отчетна дата, както и признатите разходи по отношение на доходите при пенсиониране, се базират на актюерски доклад (по-долу е представена информация за актюерските допускания).

При плана за дефинирани доходи (задължение за изплащане на доходи при пенсиониране) не е налице инвестиране в специално определени активи.

Изменение на настоящата стойност на задълженията за дефинирани доходи

	2017	2016
Задължения за дефинирани доходи към 1 януари	111	110
Текущи разходи	16	17
Лихвени разходи	2	3
Разходи за минал стаж - условни доходи	-	(9)
Актюерска (печалба) загуба от промяна във финансовите и демографски допускания	(28)	(10)
Задължения за дефинирани доходи към 31 декември	101	111

Актюерски допускания

Основните актюерски допускания към отчетната дата са, както следва (представени като средно-претеглени величини):

	2017	2016
Дисконтов фактор към 31 декември	2.0%	2.5%
Норма на увеличение на възнагражденията	5.0%	5.0%
Лихвен процент	5.0%	5.0%

28 Собствен капитал

Акционерен капитал и премиен резерв

Към 31 декември 2017 г. собственият капитал на Групата се състои от акционерен капитал и премиен резерв. Акционерният капитал на Групата 164,210 хил. лв. е разделен на 164,210 хил. акции с номинална стойност от 1 лев всяка (2016 г: 164,210 хил.). Всички акции дават равно право на глас и са изцяло платени. ПроКредит Холдинг е едноличен собственик на капитала на Групата. Премийният резерв е 3,496 хил. лв. (2016 г: 3,496 хил. лв.).

Неразпределена печалба и резерви

Естество и предназначение на резервите

Законови и други резерви - те са разпределени от нетната печалба на Банката в съответствие с Търговския закон, член 246. Средствата по тези резерви може да се използват само за покриване на текуща загуба или загуба от минали години.

Преоценъчни резерви – включват акумулираните преоценки по справедлива стойност на финансови активи на разположение за продажба.

Неразпределена печалба - включва натрупаната печалба на Групата от предходни години. През 2017 г. Групата изплати дивидент в размер на 51,015 хил. лева от неразпределената си печалба за 2016 г.

29 Равняване на движенията на задължения, произтичащи от финансови дейности, към паричните потоци

	Задължения		Основен капитал			Общо
	Привлечени средства от банки	Привлечени средства от финансови институции	Собствен капитал/премия	Резерви	Неразпределена печалба	
Баланс към 1 януари 2017 г.	61,943	313,211	167,706	10,486	56,393	609,739
Постъпления от привлечени средства банки и фин. институции	39,116	107,571	-	-	-	146,687
Изплащане на привлечени средства банки и фин. институции	(11,255)	(44,238)	-	-	-	(55,493)
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	(51,015)	(51,015)
Общо промени от финансови парични потоци	27,861	63,333	-	-	(51,015)	40,179
Други промени						
Свързани с финансови задължения						
Краткосрочни привлечени средства от банки и фин. институции	(5,855)	(176,025)	-	-	-	(181,880)
Разходи за лихви	638	1,195	-	-	-	1,833
Платени лихви	(729)	(899)	-	-	-	(1,628)
Общо други промени, свързани с финансови задължения	(5,946)	(175,729)	-	-	-	(181,675)
Свързани със собствения капитал						
Преоценка на финансови активи на разположение за продажба	-	-	-	934	-	934
Друго увеличение (намаление) на капитала	-	-	-	2,508	(2,508)	-
Печалба за периода	-	-	-	-	32,165	32,165
Общо други промени, свързани със собствения капитал	-	-	-	3,442	29,657	33,099
Баланс към 31 декември 2017 г.	83,858	200,815	167,706	13,928	35,035	501,342

30 Условни задължения и ангажименти

Задбалансови задължения

Таблицата, представена по-долу показва договорения размер на задбалансовите финансови инструменти на Групата, представляващи кредитни ангажименти:

	2017	2016
Ангажименти по предоставени кредити	231,065	236,780
Банкови гаранции и акредитиви	37,290	32,476
Общо условни задължения и ангажименти	268,355	269,256

Задължения по оперативен лизинг

Групата е наемател на офис помещения. Наемните договори обикновено се сключват за срок от 10 години. Наемните договори се прекратяват с предварително уведомление в рамките на 6 месеца. Като наемател на офис помещения, Групата се е ангажирала да извърши следните минимални наемни плащания:

	2017	2016
До 1 година	597	913

31 Сделки със свързани лица

ПроКредит Холдинг е едноличен акционер, компания-майка на Банката и упражнява контрол върху нейната дейност. ПроКредит Банк има споразумение за стенд-бай линия с ПроКредит Холдинг, която е насочена към управление на ликвидността, но не е усвоена към края на 2017 г. Банката е взела кредити от ПроКредит Банк Германия (изцяло притежавано дъщерно дружество на ПроКредит Холдинг) съгласно няколко договора за кредит. Други банки от ПроКредит групата поддържат разплащателни сметки в Банката, които те са оповестени в прил. 23.

Сделките със свързани лица са извършени при обичайни търговски условия и пазарни цени. Обемът на сделките със свързани лица към края на отчетния период и съответните приходи и разходи за отчетния период са, както следва:

Сделки с ПроКредит Холдинг	2017	2016
Други приходи	48	101
Задължения в края на периода	68,601	176,025
Разходи за лихви	699	159
Други разходи	1,932	1,551
Транзакции с други дружества от групата на ПроКредит Холдинг	2017	2016
Кредити и вземания в края на периода	288,318	329,783
Приходи от лихви	386	212
Други приходи	184	200
Задължения в края на периода	53,775	26,006
Разходи за лихви	631	592
Други разходи	1,851	1,519

През 2017 г. общото възнаграждение на ръководството е било 545 хил. лева (2016 г.: 488 хил. лева).

32 Събития след датата на финансовия отчет

След датата на финансовия отчет не са настъпвали събития, които налагат допълнителни оповестявания или корекции във финансовите отчети на Групата.

Годишен консолидиран доклад за дейността на ръководството на ПроКредит Банк (България) ЕАД за 2017 година

Описание на дейността

Групата на ПроКредит Банк (България) ЕАД се състои от ПроКредит Банк (България) ЕАД и ПроКредит Пропъртийз ЕАД (заедно: „Групата“).

ПроКредит Банк (България) ЕАД („ПроКредит Банк“ или „Банката“) е основана на 6 юни 2001 г. в резултат на учредителното събрание на акционерите – а именно Европейската банка за възстановяване и развитие („EBRD“), Международната финансова корпорация („IFC“), ПроКредит Холдинг АГ & Ко. КГаА („ПроКредит Холдинг“), Дойче Инвестиционс-унд Ентвicklунгсгезелшафт ГмбХ („DEG“) и Комерцбанк АГ. Банката е регистрирана като българско акционерно дружество на 28 септември 2001 г. в Софийски градски съд. От началото на 2013 г. едноличен собственик на капитала на Банката е ПроКредит Холдинг.

ПроКредит Холдинг е компанията-майка на Групата и упражнява контрол върху нейната дейност.

Групата се управлява чрез Надзорен съвет, състоящ се от петима членове и Управителен съвет, състоящ се от трима членове, избирани за период от три години.

ПроКредит Банк подкрепя развитието и предоставя пълно банково обслужване. Банката предлага отлично обслужване, както на гражданите, така и на фирмите. В своята дейност ПроКредит Банк спазва няколко основни принципа: прозрачността в общуването с клиентите; не се насърчава потребителското кредитиране; предоставят се само услуги, които се базират, както на разбирането за ситуацията на конкретния клиент, така и на задълбочен финансов анализ. Този отговорен подход към банковата дейност позволява изграждането на дългосрочни партньорства с клиентите, които са базирани на взаимно доверие.

В работата си с бизнес клиентите, ПроКредит Банк се фокусира върху малките и средните предприятия, тъй като е уверена, че те създават работни места и имат жизненоважен принос за икономиките, в които работят. Като предлага разбираеми и достъпни депозити и други банкови услуги и инвестирайки значителни средства във финансовата образованост, ПроКредит Банк се стреми да изгражда култура на спестяване и отговорност, които спомагат за повече стабилност и сигурност във всяко домакинство.

Групата обособява своите клиенти в съответствие с техния бизнес потенциал, като групите биват – бизнес клиенти: малки и средни предприятия, както и физически лица. Бизнес клиентите, които се обслужват от ПроКредит Банк, включват: търговски дружества, земеделски производители и самонаети лица, докато фокусът при физическите лица са получателите на регулярен доход (от заплати, пенсии и др.) и собственици на бизнес. Групата се стреми да има детайлни познания за своите клиенти от гледна точка на бизнес модел и планове за развитие и инвестиции, като целта е да може да се приложи индивидуален подход към всеки клиент, както и дългосрочна стратегия за неговото обслужване. Стратегически фокус на Групата са производствени дружества, земеделски производители, финансирането на проекти в областта на енергийната ефективност и опазването на околната среда.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Описание на дейността (продължение)

Акционерите на Групата очакват устойчива възвръщаемост на инвестициите в дългосрочен план, като краткосрочното максимизиране на печалбата не е цел. ПроКредит Банк инвестира усилено в обучението и развитието на своите служители, за да създаде открита и ползотворна работна атмосфера и да осигури професионално и компетентно обслужване за клиентите.

Към края на 2017 г. дейността на Групата се осъществява чрез централата ѝ в град София и 20 офиса в страната и 3 в Солун (Гърция). Клоновата мрежа обхваща основните бизнес райони на Република България и по този начин Групата предлага пълна гама от банкови услуги в цялата страна.

Групата инвестира усилено в обучението на своите служители с цел създаване на приятна и ефективна работна атмосфера, както и осигуряване на качествено и компетентно обслужване за своите клиенти. ПроКредит Банк се стреми да създаде и поддържа дългосрочни отношения със своите клиенти, базиращи се на взаимно доверие и сътрудничество.

Развитие и резултати от дейността през 2017 година

През 2017 г. ПроКредит Банк продължи своите усилия за подобряване на ефективността в работата си, като едновременно се фокусира върху разширяване на капацитета за предоставяне на качествено и компетентно обслужване, както и към изграждане на дългосрочни отношения със своите клиенти. В Групата функционира адекватна институционална структура под формата на специализирани отдели и тясна комуникация между тях и централно управление и клонова мрежа. Промените на процесите в Групата целят повишаване на ефективността и качеството на работа на институцията. В резултат на извършените промени през годината са налице следните развития:

- Реализирано солидно нарастване на кредитния портфейл на основната целева група от клиенти малки и средни предприятия (портфейлът от кредити с оригинален размер над 30,000 евро се увеличи с 20.4% спрямо намаление с 26.1% в портфейла от кредити с оригинален размер по-малък от 30,000 евро). Ръстът на общия кредитен портфейл бе 16.1% през 2017 г. Постигнатите резултати по отношение на основния бизнес сегмент се основават на оптимизирания процес по привличане на клиенти и одобрение на финансиране, както и изготвяне на индивидуални стратегии за работата с отделните предприятия.
- Продължаващо развитие на ефективна клонова мрежа, при която локациите имат стратегическо местоположение и са оборудвани с 24-часови зони за самообслужване, които позволяват реализирането на основни банкови услуги по всяко време. Същевременно, експертите, които са отговорни за връзките с бизнес клиенти, регулярно посещават съответните клиенти. Като резултат е налице значително редуциране на административните разходи и конкурентно пазарно позициониране.
- Инвестиране в развитие на информационните системи и платформата за извършване на електронни банкови операции (системата за интернет банкиране ПроБанкинг). Като резултат към края на 2017 г. над 99% от услугите на Групата са електронни (чрез машини или ПроБанкинг – плащания, операции с банкови карти, теглене и вноски на парични средства на машини).

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2017 година (продължение)

Освен със своите клиенти, ПроКредит Банк гради дългосрочни взаимоотношения и със своите служители. Това е заложено от самото начало – със сериозен и прозрачен процес на подбор на бъдещите служители. Стремехът е да се привлекат отдадени личности, които разбират и подкрепят начина, по който работи Групата. Групата се придържа към валидния за цялата ПроКредит група отговорен подход към персонала, като съблюдава своите етични ценности и не толерира проявите на дискриминация. ПроКредит Банк е уверена, че това гарантира успешно бъдещо сътрудничество със служителите, отворена и стимулираща работна среда. Групата е силно ангажирана с предоставянето на възможности за постоянно обучение и развитие на персонала на всички нива. Заедно с политиката за вътрешно израстване на служителите, тези възможности допринасят за изграждането на силен и мотивиран екип. За да отговорят на изискванията към отговорностите на ръководните позиции, всички ръководители задължително посещават курсовете в академиите на ПроКредит групата. През 2017 г. Групата инвестира в обучението на своите служители 2,230 хил. лева (2016 г.: 1,845 хил. лева).

Всички бъдещи служители на Групата преминават през един и същ процес на подбор. В рамките на програмата участниците придобиват знания и умения, както в дисциплини, свързани с банковото дело, така и в областта на комуникацията и аналитичното мислене. Курсът включва теоретични занятия и практическо обучение в клоновете и обслужващите офиси на ПроКредит Банк. След успешно завършване на шестмесечния курс на обучение, участниците получават предложение за работа в Групата.

През 2017 г. ПроКредит Банк затвърди своята ангажираност към развитието на българския бизнес и насърчаването на спестовна култура и практика на изграждане на семейни активи сред домакинствата в страната. Групата продължи активно да предоставя нови кредити и да подкрепя реализацията на различни бизнес проекти на своите клиенти. Новият бизнес под формата на ново-отпуснати кредити през 2017 г. възлиза на 755 млн. лева, като кредитният портфейл (2017 г.: 1,404 млн. лева) отбеляза стабилен ръст спрямо нивото от края на 2016 г. (1,209 млн. лева). В резултат на целенасочените усилия на Групата за развитие на спестовна култура сред своите клиенти, както и за привличане на целия им банков бизнес, през 2017 г. депозитите на клиенти отбелязаха солиден ръст спрямо предходната година. Увеличението е в размер на 17.7% в сравнение с края на 2017 г., като към 31.12.2017 г. общата депозитната база е в размер на 1,466 млн. лева (2016 г.: 1,246 млн. лева), като е важно да бъде отбелязан реализираният ръст в размер на 195.9 млн. лева (или 22.3%) при разплащателните сметки и спестовните влогове. Общата сума на активите се увеличи с 6.1% спрямо края на 2016 г. и достигна 1,975 млн. лева (2016 г.: 1,862 млн. лева). Активните клиенти, обслужвани от ПроКредит Банк към края на 2017 г. са 62,000.

ПроКредит Банк стратегически се фокусира към обслужването на производствени предприятия, тъй като при тях е налице възможност за устойчиво развитие и тяхната дейност има значителен ефект върху заетостта в отделните региони. През 2017 бяха финансирани повече от 400 подобни фирми, като общата стойност на отпуснатите кредити бе в размер на 170 млн. лева.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2017 година (продължение)

Групата запазва лидерската позиция на българския финансов пазар по отношение на обслужването на земеделски производители, като клиентите земеделски производители надхвърлят 2,200. През 2017 г. на земеделски производители бяха отпуснати кредити на стойност 180 млн. лева, като по този показател Групата е една от водещите кредитни институции в страната.

Друг акцент в работата през годината по отношение на бизнес клиентите на Групата, е участието в съвместни програми с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) като инициатива JEREMIE ("Съвместни европейски ресурси за микро-, малки и средни предприятия") на ЕИФ и българското правителство за насърчване развитието на българските предприемачи в рамките на Оперативна Програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013" на Европейския съюз („ЕС“). През 2016 г. Групата стартира с две нови споразумения за финансиране при облекчени условия с ЕИФ. Първото е по програма "InnovFin" чрез финансови инструменти „Хоризонт 2020“, с цел подпомагане на иновативни малки и средни предприятия в България, както и дружества със средна капитализация в Гърция за инвестиции и/или оборотен капитал за финансиране на научни изследвания, развойна дейност и иновации. Второто споразумение е по Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ с цел подобряване на достъпа до финансиране за малки и средни предприятия. По линия на тези споразумения Банката предоставя бизнес кредити с облекчени условия за обезпечение, както и с по-ниски лихви и такси спрямо текущите нива по лихвен бюлетин. До края на 2017 г. по съвместните програми с ЕИФ, са отпуснати над 2,500 кредита в размер на 306.6 млн. евро. ПроКредит Банк ще продължи съвместната работа с ЕИФ по програмите за финансиране на малки и средни предприятия и през 2018 г.

Важен аспект в дейността на Групата е ангажираността ѝ в дейности, насочени към опазване на околната среда и подобряване на енергийната ефективност. Всички банки принадлежащи към ПроКредит групата задават високи стандарти по отношение на ефекта от техните операции върху околната среда. Банките ПроКредит имат тристранен подход към предизвикателствата, свързани с опазването на околната среда:

Първи стълб: Вътрешна система за управление на околната среда – във вътрешната организация на работа на Групата е въведен подход за по-доброто разбиране и подобряването на устойчивото потребление на енергия и ефекта на Групата върху околната среда.

Втори стълб: Управление на риска за околната среда при кредитиране – внедрена система за опазване на околната среда на базата на постоянна оценка на кредитния портфейл (включително отхвърляне на искания за кредит от предприятия участващи в дейности, които се считат за носещи риск за околната среда).

Трети стълб: Популяризирането на „зелени финанси“ – ПроКредит Банк цели да популяризира икономическото развитие, което е максимално съобразено с устойчивото използване на околната среда. Това на практика означава ангажиране в проекти, които се реализират в следните направления: (1) Подобряване на енергийната ефективност; (2) Производство на енергия от възобновяеми източници; (3) Мерки с благоприятно въздействие върху околната среда. Групата изгражда необходимия административен и експертен капацитет, които да ѝ позволят да бъде още по-активна в подкрепата си за реализацията на подобни проекти на своите клиенти.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2017 година (продължение)

Групата прилага специално разработена вътрешна методология, която позволява извършването на анализ и оценка на инвестициите на клиентите в областта на енергийната ефективност и опазването на околната среда. През 2017 г. ПроКредит Банк финансира, както бизнес клиенти, така и физически лица при осъществяване на тези т. нар. „зелени“ проекти. Сумата на предоставените кредитите, възлиза на 168.4 млн. лева към 31.12.2017 г., като „зеленият“ портфейл на Групата реализира общ ръст от 36% през 2017 г. спрямо края на 2016 г. Основен фокус в бизнес дейността на Групата и през 2018 г. ще бъде финансирането на проекти, свързани с подобряване на енергийната ефективност и опазването на околната среда.

През годината ПроКредит Банк продължи да насърчава своите клиенти да ползват различните възможности за електронно и безкасово обслужване като интернет и телефонно банкиране, използване на банкови карти и различни устройства, които са на разположение в банковите клонове или 24-часовите зони за обслужване. Този подход в работата спестява време на клиентите, като същевременно позволява служителите да се фокусират върху качество на обслужването и консултации с клиентите.

По отношение на качеството на активите на Групата в резултат на организирания и структуриран подход в работата с проблемни кредити, нивото на подобни експозиции е значително по-ниско от средното за банковата система. Към 31.12.2017 г. експозициите в просрочие над 90 дни възлизат на 1.9% от общия кредитен портфейл, докато аналогичният показател за банковата система към същата дата според данните публикувани от БНБ е 10.2%. Основният показател, който Групата наблюдава в процеса на управление на кредитния риск – съотношението на сумата от кредитите в просрочие над 30 дни към общия кредитен портфейл – възлиза на 2.4% към 31.12.2017 г. (2016 г.: 2.7%).

Финансови показатели

Изложените по-долу финансови показатели се базират на годишния финансов отчет, изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети.

Отчет за приходи и разходи

Нетен доход от лихви

През финансовата 2017 г. отчетената сума на нетните приходи от лихви възлиза на 59,296 хил. лева. (2016 г.: 66,084 хил. лева), като промяната спрямо предходната година е намаление в размер на 10.3%.

Приходи от лихви – приходите от лихви в размер на 62,527 хил. лева почти изцяло се формират от приходи от лихви от отпуснати кредити (99.3%), докато приходите от лихви от ценни книжа и пласменти в други банки са съответно 0.3% и 0.4% от общо лихвените приходи. В сравнение с 2016 г. (69,987 хил. лева) общите приходи от лихви намаляват със 10.7%, като основните причини са намаляващите лихвени проценти, прилагани по кредитите в резултат, както от намаляване на пазарните лихвени нива, така и поради стратегическата насоченост към обслужване на малки и средни предприятия. Очаква се лихвените нива да продължат плавно да намаляват и през 2018 г.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Разходи за лихви – общите разходи за лихви през 2017 г. възлизат 3,231 хил. лева (2016 г.: 3,903), като основният разход за лихви (54.7%) е сформирани от лихвите по привлечени средства от банки и други финансови институции и е в размер на 1,832 хил. лева. Останалите разходи за лихви се дължат на лихвите, начислени по привлечени средства от клиенти, в размер на 1,399 хил. лева (43.3%). В сравнение с 2017 г. е налице намаление от 17.2% в общите разходи за лихви. Това е в резултат на по-ниската цена на финансиране на Групата през 2017 г. в сравнение с 2016 г., както по отношение на депозитите от клиенти, така и по отношение на финансирането от финансови институции, като това е свързано с намалението на пазарните лихвени нива, както в България, така и на европейските пазари. Също така през 2018 г. Групата ще продължи да оптимизира финансирането си.

Нетен доход от комисиони

Отчетеният нетен размер на приходи от комисиони възлиза общо в размер на 20,030 хил. лева (2016 г.: 17,531 хил. лева), като е налице 14.3% общ спад.

Приходи от комисиони – общият размер на приходите от комисиони възлиза на 22,008 хил. лева и в сравнение с 2016 г. (19,099 хил. лева). Налице е ръст на приходите от такси и комисиони в размер на 15.2%, който се поражда основно от увеличение на цената за откриване и обслужване на сметките на клиентите на Групата.

Разходи за комисиони – общият размер на разходите за комисиони възлиза на 1,978 хил. лева. В сравнение с 2016 г. (1,568 хил. лева) общият размер на платените такси се увеличава с 26.1%.

Нетен доход от валутни операции

Общият размер на нетния доход от търговски операции през 2017 г. възлиза на 7,328 хил. лева (2016 г.: 6,227 хил. лева) като налице е ръст от 17.7%. Сумата на нетния доход от търговски операции включва приходи от валутни операции и валутни преоценки.

Нетен доход от финансови активи на разположение за продажба

Отчетената значителна сума на приходите от финансови активи на разположение за продажба през 2016 г. се дължи на еднократен положителен ефект от преоценка на финансови инструменти във връзка със сделката за придобиване на Visa Europe от Visa Inc. Този ефект го няма през 2017 г. и поради това е налице намаление в тази позиция.

Други приходи/ разходи от дейността

Основно перо от тази позиция представляват разходите, свързани с обезценка и администриране на придобити активи, които са били обезпечения по проблемни кредитни вземания – тяхната сума е 3,194 хил. лева през 2017 г., като отбелязват спад от 5.7% в сравнение с 2016 г. (3,387 хил. лева).

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Разходи по Отчета за приходи и разходи

Разходи за обезценка на финансови активи – през 2017 г. Групата е начислила разходи за обезценка на кредити в размер на 665 хил. лева, което представлява намаление пет пъти спрямо 2016 г. (3,346 хил. лева). По-малкото разходи за обезценка на кредити през 2017 г. съответства на по-високото качество на кредитния портфейл през изминалата година.

Разходи за дейността – общата сума на разходите за дейността на Групата за 2017 г. възлизат на 49,433 хил. лева, което означава минимално увеличение от 0.6% спрямо равнището от 2016 г. (49,146 хил. лева). През годината висок приоритет бе поставен по отношение на оптимизация на различни процеси, както и на локациите, чрез които Групата упражнява своята дейност. Рутинните операции бяха насочени към различни канали за високотехнологично банкиране, докато определени дейности, които не са свързани с основната дейност на Групата, се възлагат на специализирани външни предприятия (т. нар. outsourcing). Това позволява сумата на разходите да се редуцира, като същевременно се подобрява ефективността в дейността на Групата.

Разпределението на разходите по направления по Отчета за приходи и разходи за 2017 г. е, както следва:

- разходи за персонала: 17,255 хил. лева (2016 г.: 18,020 хил. лева);
- плащания към Фонда за гарантиране на влоговете: 5,279 хил. лева (2016: 4,038 хил. лева);
- разходи за амортизации на активи: 5,143 хил. лева (2016 г.: 5,514 хил. лева)
- разходи за наем: 3,528 хил. лева (2016 г.: 4,003 хил. лева);
- други разходи за дейността: 18,228 хил. лева (2016 г.: 17,571 хил. лева).

Финансов резултат

Финансовият резултат на Групата преди данъчно облагане е в размер на 36,003 хил. лева (2016 г.: 42,379 хил. лв.), а след облагане нетната печалба е в размер на 32,165 хил. лева (2016 г.: 37,832 хил. лева). Групата отчита намаление на печалбата с 15.0%, като намалението на приходите от дейността в резултат на по-ниските лихвени приходи не се компенсира от по-ниските разходи за лихви, разходи за обезценка на финансови активи и административни разходи. Причина за по-малката печалба спрямо предходната година е еднократният доход през 2016 г. от преоценка на финансови инструменти във връзка със сделката за придобиване на Visa Europe от Visa Inc. Отчетената значителна сума на приходите от финансови активи на разположение за продажба се дължи на еднократен положителен ефект. Възвращаемостта на собствения капитал за 2017 г. е 14.4% (2016 г.: 17.2%), като по този показател ПроКредит Банк е сред водещите институции в банковата система през 2017 г.

Отчет за финансово състояние

АКТИВИ

Към 31.12.2017 г. активите на ПроКредит Банк по балансова стойност възлизат на 1,975,401 хил. лева (2016 г.: 1,862,215 хил. лева), като е налице ръст от 6.1% спрямо предходната година.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Парични средства и наличности по сметки в БНБ

Парични средства и наличности по сметки в БНБ към 31.12.2017 г. възлизат на 192,077 хил. лева (2016 г.: 211,268 хил. лева). Изменението спрямо предходната година е намаление с 9.1%.

Вземания от други банки

Вземанията от други банки към 31.12.2017 г. възлизат на 288,320 хил. лева (2016 г.: 331,511 хил. лева), като спрямо предходната година е налице намаление с 13.0%. Вземанията към края на 2017 г. са формирани от наличности по разплащателни сметки и депозити към банки, като намалението се дължи на по-малки наличности спрямо предходната година по сметките в ПроКредит Банк Германия.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба към 31.12.2017 г. са в размер на 32,592 хил. лева (31.12.2016 г.: 42,835 хил. лева). Включват се две основни групи от активи: (1) инвестиции в държавни ценни книжа, които се третират като ликвиден буфер (28,729 хил. лева) и (2) притежавани акции в дружества, които изпълняват дейности по финансово посредничество (3,863 хил. лева). Групата не инвестира във финансови инструменти с цел извличане на спекулативни печалби, като това е регламентирано в политиките за управление на риска.

Към края на 2017 г. общата сума на ликвидните активи на Групата (парични средства и наличности по сметки в БНБ, вземания от други банки с остатъчен матуритет до 7 дни и инвестиции в държавни ценни книжа) възлиза на 509,126 хил. лева (2016 г.: 481,632 хил. лева), което е увеличение с 5.7% спрямо 2016 г. Това съответства на високо ниво на съотношението между сумата на ликвидните активи и депозитите на клиенти, което към 31.12.2017 г. е 34.7% (31.12.2016 г.: 38.7%). Увеличеното ниво на ликвидност към края на 2017 г. е в резултат на привлечените средства от банки и институции. Очакванията за засилващото се търсене на кредити, съчетано с намаляването на финансирането от международни финансови институции се очаква да доведат през 2018 г. до намаляването на нивата на ликвидност.

Кредити на клиенти

Предоставените кредити на клиенти заемат основен дял в активите на Групата и към 31.12.2017 г. балансовата стойност на тези активи възлиза на 1,403,835 хил. лева или 71.1% (2016 г.: 64.9%) от общо активи. Спрямо 2016 г. (1,209,391 хил. лева) сумата на кредитния портфейл отбелязва ръст от 16.1%. Реализираният ръст се свързва с активното таргетиране на бизнес клиенти с устойчив бизнес модел, високо качество на управление и силен стратегически фокус към финансиране на малки и средни предприятия с формализирана структура и устойчив бизнес модел.

Групата е фокусирана в цялостното обслужване на малки и средни предприятия (включително собствениците на бизнеса). Поради това кредитният портфейл на тези клиенти заема доминираща част от общия портфейл на ПроКредит Банк – към 31.12.2017 сумата възлиза на 1,342,263 хил. лева или 95.6%.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Дълготрайни активи

Балансовата стойност на дълготрайните активи към 31.12.2017 г. възлиза на 45,075 хил. лева, като спрямо предходната година (50,028 хил. лева) се отчита намаление с 9.9%. Намалението е свързано с оптимизацията на клоновата мрежа на Банката.

Други активи

Към 31.12.2017 г. другите активи на Групата възлизат на 12,944 хил. лева (2016 г.: 16,879 хил. лева), като изменението е намаление от 23.3%. Основен дял в тази позиция заемат активите, придобити в резултат на неизпълнение на договори за кредити – тяхната сума е 8,993 хил. лева или 69.5% от общата сума на други активи. За тези активи са налице активни мерки за тяхната продажба, свързани с наличие на маркетингово промотиране и план за реализацията им.

ПАСИВИ

Привлечени средства от банки и институции

Към 31.12.2017 г. общият размер на привлечените средства от банки и институции възлиза на 284,673 хил. лева, като в тази сума са включени 83,858 хил. лева вземания от банки и 200,815 хил. лева привлечени средства от международни финансови институции. В сравнение с 2016 г. (375,155 хил. лева) общият размер на финансирането от тези контрагенти се увеличава с 77.9%, като увеличението е свързано основно с привлечени средства от ПроКредит Холдинг за целите на управление на ликвидността на ниво ПроКредит група.

Привлечени средства от клиенти

Към 31.12.2017 г. привлечените средства от клиенти на Групата възлизат на 1,245,779 хил. лева (2016 г.: 1,245,779 хил. лева). Спрямо предходната година привлечените средства от клиенти отбелязват солиден ръст от 17.7%. В структурно отношение се увеличава относителният дял на депозитите на виждане и спестовните влогове в общата сума на привлечените средства, като в края на 2017 г. достига 73.2% (2016 г.: 70.5%). Изменението е свързано с привличането на бизнес клиенти и цялостния им банков бизнес, както и с възможностите за активно управление и използване на средствата, които са налични по разплащателни сметки и спестовни влогове.

Собствен капитал

Собственият капитал на Групата включва акционерен капитал, премиен резерв в размер на 167,706 хил. лева, неразпределена печалба и резерви в размер на 48,963 хил. лева. През 2017 г. Банката изплати дивиденди от реализираната печалба за 2016 г. в размер на 51,015 хил. лева.

Акционерният капитал в размер на 164,210 хил. лева е разпределен в 164,210 хиляди акции с номинална стойност 1 лев всяка. Всяка акция дава едно право на глас на притежателя си. Сумата на акционерният капитал на Групата е, както следва:

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Структура на акционерния капитал

Акционер	2017		2016	
	Брой акции (хил. бр.)	Дял (%)	Брой акции (хил. бр.)	Дял (%)
ПроКредит Холдинг	164,210	100.0%	164,210	100.0%
Общо акции	164,210	100.0%	164,210	100.0%

Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност

Банката не предприема действия в областта на научноизследователската и развойна дейност.

Информация за придобиване на собствени акции, изисквана по реда на чл. 187 д от Търговския закон

Банката няма придобити собствени акции.

Информация по чл. 247 на Търговския закон

През 2017 г. общото възнаграждение на членовете на Управителния съвет на Банката е било 545 хил. лева (2016 г.: 488 хил. лева). Членовете на Надзорния съвет не получават възнаграждение от Банката.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет не притежават, както и не са извършвали придобиване или прехвърляне на акции или облигации на Банката през 2017 г.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет имат следните участия в други дружества (съгласно постановките на чл. 247, ал. 2, т. 4 на Търговския закон):

Членове на Надзорен съвет

Петър Славов

- ProCredit Holding AG & Co. KGaA – член на Надзорен съвет
- ПроКредит Пропъртийз ЕАД – член на Надзорен съвет
- ПроКредит Развитие България АД – член на Съвета на директорите
- Проглед ООД – съдружник и управител

Клаус-Петер Цайтингер

- ProCredit Holding AG & Co. KGaA – председател на Надзорен съвет
- ProCredit General Partner AG – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Ukraine – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Georgia – член на Надзорен съвет
- Banco ProCredit Ecuador – заместник член на Надзорен съвет
- Banco ProCredit El Salvador – заместник член на Надзорен съвет

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Членове на Надзорен съвет (продължение)

Борислав Костадинов

- ProCredit Bank Albania – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Bosnia – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Germany – член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Kosovo – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Macedonia – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Serbia – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Ukraine – член на Надзорен съвет
- ProCredit Holding AG & Co. KGaA – член на Управителен съвет

Кристиан Кремер

- ProCredit Holding AG & Co. KGaA – член на Надзорен съвет
- ProCredit General Partner AG – член на Надзорен съвет

Кристоф Фрайтаг

- ProCredit Bank Germany – член на Управителен съвет

Членове на Управителен съвет

Рени Пейчева

- ПроКредит Развитие България АД – член на Съвета на директорите

Румяна Тодорова

- ПроКредит Пропъртийз ЕАД – член на Управителен съвет

Иван Дачев

- ПроКредит Развитие България АД – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите

Членовете на Надзорния и Управителния съвет на Банката не са сключвали през 2017 г. договори с Банката, които излизат извън обичайната ѝ дейност или такива, чието сключване макар и да представлява част от обичайната дейност на Банката, съществено се отклоняват от пазарните условия.

Важни събития, които са настъпили след датата, към която е съставен годишният финансов отчет

След датата на финансовия отчет не са настъпвали събития, които да окажат влияние върху финансовото състояние на Групата.

Структура на Групата

Към 31 декември 2017 г. Групата оперира с 20 офиса на територията на страната и 3 в чужбина. Централният офис на Групата и нейната администрация се помещава на адрес: гр. София, бул. „Тодор Александров” N 26. Персоналът на Групата към 31 декември 2017 г. се състои от 365 служители (не се включват служители по майчинство или заети в спомагателни дейности).

Финансови инструменти и управление на финансовия риск

Използваните от Групата финансови инструменти, политиката по тяхното оценяване и представяне, както и експозицията на Групата по отношение на кредитен, пазарен и ликвиден риск са описани в годишния финансов отчет.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Предвиждано развитие на ПроКредит Банк (България) ЕАД и цели през 2017 година

Очакванията по отношение на икономическото развитие през 2018 г. са да се реализира ръст на brutния вътрешен продукт (БВП) в рамките на 3.7% на годишна база (източник: Европейска комисия https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ecfin_forecast_winter_0718_bg_en.pdf). Същевременно са налице различни предизвикателства, като потенциално намаление на износа, недостатъчно високо ниво на потребление, ниско равнище на преките чуждестранни инвестиции и очаквани дефицити на държавния бюджет, които могат да влияят негативно върху ръста на БВП и икономическото развитие на страната. Текущото развитие на българската икономика зависи и от развитието на външните партньори от ЕС, както и на оптималното оползотворяване на структурните фондове от ЕС.

От своя страна българският банков сектор придоби значителен опит от работата си в условията на усложнена икономическа среда. Продължителността на този период поставя на дневен ред въпроси, свързани с ефективността, липсата на търсене на кредит и управлението на проблемни вземания. Банките започват 2017 г. с високи равнища на ликвидност и капитализация, което гарантира стабилност за клиентите им. Текущото подобряване на макроикономическата среда се очаква да бъде в основата на ускоряване на търсенето на кредити при сравнително ниски лихвени нива. Паралелно може да се очаква и повишаване на нивата на кредитен риск, които банките са склонни да поемат.

В унисон с пазарната ситуация, ПроКредит Банк ще продължи да залага на разумен подход в кредитирането към малките и средни предприятия, като целта е да се заздравят тяхната стабилност, подобри тяхната ефективност и ускори развитието и растежа им. Групата ще поддържа дългосрочните отношения с настоящите си клиенти, като разширява и задълбочава бизнес отношенията си с тях, като целта е да бъде единствена банка на обслужване за своите клиенти. Активното привличане на нови клиенти ще продължи да бъде основен фокус в бизнес стратегията на ПроКредит Банк. Едновременно с това през 2018 г. Банката ще продължи да полага усилия за запазване и подобряване качеството на кредитния портфейл. Групата ще остане печеливша институция в резултат от високата ефективност и разширяващите се бизнес отношения със своите клиенти. Предизвикателство ще бъде запазването на равнището на оперативните приходи в условията на едновременно намаление на лихвения марж и ограниченото финансиране на инвестиции от предприятията. Едновременно с това, високото качество на активите и оптимизираната структура на Групата, ще имат за резултат по-ниски разходи за обезценка и административни разходи. Нивата на ликвидност и капиталова адекватност ще продължат да бъдат високи, предоставяйки необходимите буфери в дългосрочен план.

Стратегията за развитие на Групата за 2018 г. е в съответствие с нейната бизнес философия: ПроКредит Банк вярва, че откритата и активна комуникация с клиентите, отговорният подход във всекидневното банкиране, както и много доброто качество на предоставяните услуги, я позиционират като една от банките, представляващи първи избор за клиента. Заедно с това ПроКредит Банк цели да се превърне в надежден и основен партньор на фирми и граждани при осъществяване на проекти в областта на „зелените финанси“ чрез прилагането на завършена методология и експертен потенциал за екологично финансиране като част от комплексния подход на Банката към околната среда.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Отговорности на ръководството

Годишният финансов отчет за 2017 г. е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети и отразява достоверно имущественото и финансово състояние на Групата и финансовите резултати за отчетния период. Годишният финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие, като счетоводната политика на Групата е прилагана последователно и всички преценки и предположения са направени в съответствие с принципа на предпазливост при изготвянето на финансовия отчет за 2017 г.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

Годишният доклад за дейността е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Румяна Тодорова
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
30 март 2018 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Декларация за корпоративно управление

Документи за корпоративно управление

По отношение на своето корпоративно управление ПроКредит Банк съблюдава следните документи:

1. **Устав на ПроКредит Банк.** Основополагащ документ, в който се уреждат създаването и компетенциите на основните управленски органи на Групата. Уставът е достъпен за преглед от заинтересованите лица в досието на ПроКредит Банк в Търговския регистър (<https://public.brra.bg/CheckUps/Default.ra?>). Уставът е приет от Общото събрание на акционерите. Към 31.12.2017 г. промяна на устава може да се извършва само на заседанията на Едноличния собственик на капитала на Групата.
2. **Кодекс на поведение на ПроКредит групата.** Корпоративните ценности са основата на бизнес етиката на Групата, като част от ПроКредит Груп, като следните принципи ръководят дейността на институциите ПроКредит: Прозрачност; Култура на открита комуникация; Социална отговорност и толерантност; Високи професионални стандарти; Почтеност и лична ангажираност. Тези принципи представляват гръбнака на корпоративната култура на ПроКредит и се прилагат активно в ежедневната работа на институцията. Те са описани в Кодекса на поведение на ПроКредит (достъпен на http://www.procreditbank.bg/uploads/AboutUs/Images/Code_of_Conduct.pdf), който превръща етичните принципи на групата в практически указания за целия екип на Групата.

През изминалата 2017 г. ПроКредит Банк съблюдава без изключения изискванията на изброените документи по отношение на своето корпоративно управление. Групата спазва по целесъобразност и Националния кодекс за корпоративно управление (<http://www.bse-sofia.bg/?page=CodeGovernance>).

Информация по отношение на изискванията на чл. 10, параграф 1 от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на съвета от 21 април 2004 година:

- Буква „в“ е неприложима за Групата, тъй като няма значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО;
- Буква „г“ е неприложима за Групата, тъй като не притежава ценни книжа със специални права на контрол;
- Буква „е“ е неприложима, тъй като банка няма съществени инвестиции в други дружества, както и информация за наложени и ограничения върху правата и на глас;
- Буква „з“. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Управителния и Надзорния Съвет, както и внасянето на изменения в учредителния договор са посочени в Устава на Групата; Членовете на Управителния съвет се назначават от Надзорния съвет за срок от 3 години. Членовете на Надзорния съвет се назначават от Едноличния собственик на капитала за срок от 3 години. Решения за промяна на учредителния договор се вземат от Едноличния собственик на капитала на Групата;
- Буква „и“. Правомощията на членовете на Управителния и Надзорния съвет и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции са посочени в устава на Групата. Решения за емитиране или изкупуване обратно на акции се вземат от Едноличния собственик на капитала на Групата.

Декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи за управление

Органите за управление на Групата са, както следва:

- Управителен съвет
- Надзорен съвет.

ПроКредит Банк прилага двустепенна система на управление.

Управителен съвет

Групата се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет. Управителният съвет се състои от трима члена, избирани от Надзорния съвет за срок от три години. Отношенията между Групата и член на Управителния съвет се уреждат с договор за възлагане на управлението. Управителният съвет след предварително одобрение на Надзорния съвет възлага на двама или повече от членовете си текущото управление и представителство на Групата (изпълнителни директори). Изпълнителните директори могат да упълномощават трети лица за извършване на отделни действия. Не може да бъде член на Управителния съвет лице, което е член на Надзорния съвет на Групата. Компетенциите на Управителния съвет са, както следва:

1. осигурява изготвянето на годишния счетоводен отчет и доклада за дейността на Групата;
2. взема решение и подготвя свикването на заседание на Едноличния собственик на капитала и изготвя предложение за вземане на решения от Едноличния собственик на капитала;
3. изготвя периодични отчети до Надзорния съвет;
4. приема Правилник за дейността си и взема решения за промени в Правилника за дейността си (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
5. приема годишен бюджет и годишен бизнес план, касаещи дейността на Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
6. определя структурата и длъжностите в Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
7. решава всички други въпроси, поставени за решаване от председателя на Управителния съвет или от друг негов член;
8. открива и закрива клонове и представителства на Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
9. взема решения за прехвърляне или предоставяне ползването на цялото търговско предприятие (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
10. взема решения за разпореждане с активи, чиято обща стойност през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на Групата съгласно последния заверен годишен счетоводен отчет (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
11. взема решения за поемане на задължения или предоставяне на обезпечения към едно лице или към свързани лица, чийто размер през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на Групата съгласно последния заверен годишен счетоводен отчет (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
12. одобрява вътрешните нормативни актове на Групата;
13. взема решения за предоставяне на кредити в случаите по чл.45 от Закона за кредитните институции;
14. взема решенията, които водят до формиране на големи експозиции;

Декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи за управление (продължение)

15. определя деловата дейност на Групата в рамките на основните насоки, приети от Едноличния собственик на капитала и ръководи ежедневната оперативна дейност на Групата в съответствие с тях;
16. изготвя предложения до Едноличния собственик на капитала за промени в Устава или основните насоки в дейността на Групата;
17. назначава и освобождава служителите на Групата и определя възнаграждението им;
18. решава всички въпроси, засягащи Групата в рамките на нейния предмет на дейност, освен онези които са от изключителната компетентност на Едноличния собственик на капитала или Надзорния съвет - съобразно закона и настоящия устав, и изпълнява всички други функции, възложени му от Едноличния собственик на капитала или Надзорния съвет.

Управителният съвет се свиква на заседание по искане на всеки един от членовете му или на членовете на Надзорния съвет.

Решенията на Управителния съвет се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите и представените членове с изключение на следните случаи: решенията по изброените по-горе точки 8-11, 13, както и решенията по точка 14 в случаите, когато експозицията надхвърля 15 на сто от собствения капитал на Групата, се вземат с единодушие на всички членове на Управителния съвет.

Решения на Управителен съвет, които се отнасят до сключване на сделки, чиято стойност надвишава 10% от регистрирания капитал на Групата, също изискват предварително съгласие на Надзорния съвет.

Управителният съвет докладва за дейността си най-малко веднъж на 3 месеца пред Надзорния съвет.

Надзорен съвет

Надзорният съвет се състои от петима членове, мандатът на които е три години, като отношенията между Групата и член на Надзорния съвет се уреждат с договор. Членовете на Надзорния съвет се избират и освобождават от Едноличния собственик на капитала. Надзорният съвет избира председател и заместник-председател измежду своите членове. Надзорният съвет не участва в управлението на Групата, като той представлява Групата само в отношенията с Управителния съвет. Надзорният съвет има право по всяко време да поиска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга Групата. Също така Надзорният съвет може да прави необходимите проучвания в изпълнение на задълженията си, като членовете му имат достъп до цялата необходима информация и документи, както и може да използва експерти.

За определени решения на Управителния съвет се изисква предварително съгласие на Надзорния съвет – това е указано в частта за компетенциите на Управителен съвет. Надзорният съвет проверява годишния счетоводен отчет, доклада за дейността на Групата и предложението за разпределение на печалбата и след одобрението им приема решение за свикване на редовно заседание на Едноличния собственик на капитала.

Надзорният съвет провежда своите заседания най-малко веднъж на три (3) месеца. В заседанията могат да участват и членовете на Управителния съвет със съвещателен глас. Решенията на Надзорния съвет се вземат с обикновено мнозинство от представените на заседанието членове.

Декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи за управление (продължение)

Избягване на конфликт на интереси

Процедурите за избягване и разкриване на конфликти на интереси по отношение на членовете на органите за управление на ПроКредит Банк са регламентирани в Устава на Групата. Членовете на Управителния и Надзорен съвет са длъжни да поставят интересите на Групата и на нейните клиенти над своите собствени. Те декларират и/или разкриват информация за участията си в търговски дружества, както и за всеки съществен търговски, финансов или друг делови интерес, който те или членовете на семействата им имат от сключването на търговска сделка с Групата.

Одит и вътрешен контрол

Общият вътрешен контрол в Групата се осъществява от Надзорния съвет и Управителния съвет. Надзорният съвет контролира дейността на Управителния съвет. Управителният съвет контролира дейността на отделните структурни единици. Дейността на Групата се осъществява на база вътрешни правила и процедури, както и на действащото законодателство.

ПроКредит Банк осигурява функционална независимост между бизнес отделите, които поемат риск и отделите, които са отговорни за оценка на риска. Съгласно структурата на Групата, бизнес процесите са разграничени до ниво ресорен член на Управителния съвет от звената, които оценяват нивото на риска. В допълнение, оценката на нивото на риска и решенията за неговото управление се извършва в комитетите за управление и оценка на видовете риск, които предполагат обективен контрол и мониторинг на изложеността на Групата към всеки един риск.

В Групата функционира отдел „Вътрешен одит“, който се отчита директно на Едноличния собственик на капитала (ПроКредит Холдинг). Вътрешният одит проверява всички аспекти от дейността на Групата, като извършва проверки на процесите, както и проверки за съответствие на извършваните дейности с нормативните актове, устава и вътрешната нормативна уредба на Групата. За резултатите от направените проверки ръководителят на отдел „Вътрешен одит“ уведомява Управителния съвет на Групата и членовете на Одитния комитет на Групата, като минимум три пъти годишно се провеждат срещи на Одитния комитет, на които отдел „Вътрешен одит“ отчита дейността си. Одитният комитет е създаден в началото на 2009 година и неговите членове са независими от Управителния съвет на Групата.

Специализираното одиторско предприятие, което извършва независим финансов одит на финансовите отчети на Групата, се утвърждава от Едноличния собственик на капитала след представяне на мотивирано искане и в резултат на организиран търг от страна на Управителен съвет. Одитният комитет осигурява надзор на дейностите по вътрешен одит и следи за цялостните взаимоотношения с външния одитор в това число и за естеството на несвързани с одита услуги, предоставяни от специализираното одиторско предприятие.

Декларация за корпоративно управление (продължение)

Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска във връзка с процеса на финансово отчитане

Контролна среда

Наличието на адекватна среда за вътрешен контрол в Групата се предпоставя от самия бизнес модел и етични ценности на институцията. Бизнес моделът притежава ясно изразен фокус към осигуряване на пълно банково обслужване на малките и средни предприятия и физически лица посредством предоставяне на високо качествени услуги. Фокусирането към бизнес клиенти с ясна визия и устойчиво развитие означава, че ПроКредит Банк изгражда с тях дългосрочни отношения, базирани на разбиране на нуждите на клиентите и предлагане на уместни решения, като се осигурява недопускане на свръх задлъжнялост.

Както е утвърдено в Кодекса за поведение на ПроКредит групата, концепцията за развитие и подходът към клиентите е свързан с голяма отговорност към обществото, в което Групата работи. Също така е налице прилагането на самоналожени етични принципи. Тези принципи могат да съществуват само, ако се предават ефективно, разбират се и се приемат от всички служители, като това намира израз в начина на внимателно избиране и развитие на служителите на Групата.

Управление на риска

ПроКредит Банк разбира, че поемането на риск е неразделна част от дейността ѝ. Поради това са налице механизми за идентифициране на различните рискове и оценяване на потенциалния ефект, който имат върху финансовото състояние и постигането на бизнес целите на Групата. Неразделна част от бизнес и риск стратегията на институцията са наличието на осъзнаване от страна на ръководството и служителите на риска от дейността, присъщият консервативен подход към управлението на риска и последователното прилагане на диверсификация. В допълнение основните принципи за риск стратегията (фокус върху основната дейност; високо ниво на прозрачност, опростеност и диверсификация; внимателен подбор на персонала и интензивно обучение) допринасят съществено за ефективното управление на рисковете, на които е изложена Групата.

Контролни дейности

Контролните дейности в рамките на стратегията за управление на риска са документирани в специално утвърдени групови политики, групови стандарти и други документи, които обхващат всички материални рискове, на които Групата е изложена и които подsigуряват извършването по сигурен начин на различните операции, като транзакциите се отразяват в съответствие с изискванията на ръководството. Контролните дейности се прилагат във всички нива и процеси в институцията, като се базират на принципите на четирите очи и на разделение на задълженията. Базисен организационен принцип е разделениято до ниво Управителен съвет на направления на риск и бизнес, което гарантира функционална независимост между бизнес отделите, които поемат риск и отделите, които са отговорни за оценка на риска.

Информационни и комуникационни потоци

Налице са функциониращи ефективни комуникационни канали, които подsigуряват обмен на информация в рамките на хоризонталната и вертикална организационна структура на институцията. Изградени са и механизми за получаване и споделяне на информация от външни източници (като регулаторни органи, акционери и клиенти), както и за последваща комуникация с тези лица. Управителен съвет получава регулярно (ежедневно, месечно и тримесечно) доклади, свързани с управлението на риска. В случаите на идентифициране на нови рискови събития, неизпълнение на утвърдени вътрешни лимити и при увеличена вероятност за реализиране на загуба се прилагат механизми за ескалация и извънредна отчетност.

Декларация за корпоративно управление (продължение)

Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска във връзка с процеса на финансово отчитане (продължение)

Мониторинг

В Групата са налице разработени механизми за текущ мониторинг на различните дейности, както и на системите за вътрешен контрол. Мониторингът се осъществява, както от ръководството, така и от страна на съответните отговорни служители. Отдел „Вътрешен одит“ също така е ангажиран в извършване на независима оценка на системите за вътрешен контрол съгласно план, който се утвърждава от Едноличния собственик на капитала. Установени пропуски в системата за вътрешен контрол се ескалират и могат да бъдат рапортувани на Управителен съвет, Надзорен съвет или Одитен комитет.

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете. Съществуващи комитети в структурата на Групата

В Групата е създадена адекватна система за идентифициране, управление и контрол на риска. В основата на тази система са комитетите за управление на отделните видове риск, чиято основна функция е създаване и поддържане на подходяща контролна среда, която се основава на принципите и механизмите за идентифициране, определяне, оценяване, мониторинг и контрол/ограничаване на действието на отделните видове риск. Комитетите са основните органи, които вземат корективни или превантивни решения за минимизиране изложеността към отделните видове риск. Дейността на комитетите се подпомага от отдел „Управление на риска“ и отдел „Управленска информационна система“ посредством изготвяне на доклади за рискови показатели и предоставяне на анализи на съответните показатели, както и допълнителни анализи, които да подпомагат вземането на управленски решения за контрол и управление на рисковете. Решенията, които се вземат от отделните комитети, се потвърждават от Управителен съвет.

Основните комитети за наблюдение, анализ и контрол на различните видове риск включват представители, както на направлението за управление на риска, така и на бизнес направлението, а също и на направления, които изпълняват административни функции. Това позволява както синергичен ефект от представяне на различните гледни точки по отношение на въпроси, засягащи управлението на рисковете, така и обхващане на отделните направления на дейността и тяхното влияние върху рисковите експозиции. Основните комитети са, както следва:

Комитет по управлението на активите и пасивите

Целта на комитета по управление на активите и пасивите (АЛКО) в ПроКредит Банк е да установява, оценява, обсъжда и управлява финансовите рискове, които включват: ликвиден риск; пазарен риск (включително валутен и лихвен); риск от контрагента; адекватност на капитала. АЛКО следи състоянието и ефекта на осъществяваните стратегии за управление на активите/пасивите, както и разработва нови такива.

В състава на комитета влизат членовете на Управителен съвет с ресорни направления „Риск“ и „Бизнес“, както и ръководители от отдели „Управленска информационна система“ и „Управление на риска“. Редовните заседания на АЛКО се провеждат поне веднъж месечно. Комитетът се избира и ръководи от Управителен съвет.

Комитет за оценка на общия риск

Редовните заседания на комитета се провеждат веднъж на три месеца с цел да се анализира общата рискова експозиция на Групата (с изключение на оперативния риск), както и да се обсъдят и приемат стратегически въпроси. За заседанията на комитета се изготвя на тримесечна база доклад за общия риск от отдел „Управление на риска“, който включва основни и второстепенни показатели на видовете риск, както и техният анализ.

Декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете.
Съществуващи комитети в структурата на Групата (продължение)

В състава на комитета влизат всички членове на Управителен съвет, ръководители от отдели „Управленска информационна система“, „Управление на риска“, „Правен“ и „Бизнес отдел“. Комитетът се избира и ръководи от Управителен съвет.

Комитет за оценка на операционния риск

Комитетът за оценка на операционния риск е орган в структурата на Групата, който се избира и ръководи от Управителния съвет. Комитетът осигурява възможност за адекватно управление на операционните рискове, както и вземането на решения в тази насока.

В състава на комитета влиза членовете на Управителен съвет с ресорно направление „Риск“ и „Счетоводство“, както и ръководители от отдели „Бизнес отдел – Малки и средни предприятия“, „Бизнес отдел – Физически лица“, „Управление на риска“, „Счетоводство“ и „Информационни технологии“. Редовните заседания на комитета се провеждат веднъж на три месеца за разглеждане на отчета за операционния риск, както и за разглеждане на събитията, довели до загуба за Банката в резултат на операционни събития.

Комитет за управление на кредитния риск

Комитетът за управление на кредитния риск е орган в структурата на Групата, който се избира и ръководи от Управителния съвет. Функциите на комитета са свързани с проследяване, анализ и обсъждане на въпроси и теми, които са свързани с кредитния риск и неговото проявление в Групата. Също така комитетът е ангажиран в процеса на определяне на разходите за загуби от обезценка при индивидуално оценявани кредитни експозиции.

В състава на комитета влиза член на Управителен съвет с ресорно направление „Риск“, както и ръководители от отдели „Управление на риска“ и „Проблемни вземания“. Редовните заседания на комитета се провеждат поне веднъж на три месеца с цел да се оцени въздействието на съответните фактори, свързани с управлението на кредитния риск.

Кредитен съвет за реструктуриране

Кредитният съвет за реструктуриране извършва наблюдение и оценка на рисковите експозиции на Групата, като взема решение за реструктурирането и класифицирането им. Реструктуриране е налице, когато се променят условия по кредитна експозиция посредством сключване на договор между Групата и клиента, с който се променят условията за изплащане на заема в резултат на увеличен риск от неизпълнение по експозицията, свързан с кредитополучателя. Членове на кредитния съвет за реструктуриране са служители на отдел „Проблемни вземания“ на Групата, като заседанията се провеждат два пъти седмично.

Комитет по съдебни вземания

Целта на Комитета по съдебни вземания е да поставя, обсъжда и взема решения за стратегията за събиране на съдебни вземания в размер над 100,000 евро, да определя срокове и отговорни лица за действията, които следва да се извършват и да проследява изпълнението им. Членовете на комитета се определят от Управителния съвет. В състава на комитета влиза член на Управителен съвет, както и ръководител на отдел „Проблемни вземания“ и експерти от същия отдел. Заседанията на комитета се провеждат не по-малко от един път месечно.

Декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете.
Съществуващи комитети в структурата на Групата (продължение)

Комитет за опазване на околната среда

Комитетът поставя на обсъждане и взема решения по въпроси, които са свързани с екологичните стандарти и цялостната политика и стратегия на ПроКредит Банк по отношение на системата за управление на въздействието върху околната среда. В състава на комитета влизат членовете на Управителен съвет и ръководители от отдели „Опазване на околната среда“, „Бизнес отдел“, „Човешки ресурси“, „Управление на риска“ и „Администрация“. Заседанията се провеждат поне веднъж на четири месеца.

Комитет Човешки ресурси

Комитетът следи за промени в конюнктурата на пазара на труда в страната, нивата на заплащане в и извън Групата, преразглежда трудови възнаграждения и взима решения по теми, засягащи настоящите или потенциалните служители в Банката. В състава му влизат председателят на Надзорен съвет, двама членове на Управителен съвет, Директор Бизнес отдел Големи предприятия и управител на бизнес единица. Заседанията се провеждат ежемесечно.

Комитет за подбор на кандидати за членове на УС

Комитетът заседава при необходимост. В състава си включва председателят на Надзорен съвет и още един от членовете на Надзорен съвет.

Политика на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи

ПроКредит групата цени разнообразието по отношение на личните качества и опит на своите служители. В тази връзка процесът по избор на членовете на Управителен и Надзорен съвет има за цел да подsigури адекватно ниво на многообразие, което да е налично в органите за управление. В резултат и двата органа включват лица, които имат различни профили по отношение на образование, националност, професионален опит и възраст. От общо осемте членове на органите за управление на ПроКредит Банк две са жени.

ProCredit Bank

Част от
ПроКредит Груп

www.procreditbank.bg